EMAS
Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego
PL 2.08-003-59

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA ZA ROK 2022

Wersja VIII

4 września 2023 r.

Szanowni Państwo!

Rok 2022 w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim był rokiem, w którym podejmowaliśmy kolejne działania na rzecz zminimalizowania oddziaływania na środowisko naturalne. Ciągle doskonalimy swoją wiedzę i umiejętności oraz rzetelnie i profesjonalnie wykonujemy nasze statutowe obowiązki.

Wdrożenie Systemu Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) EMAS było i wciąż jest wyrazem starań i troski o środowisko. Dzięki SZŚ nadzorujemy nasz wpływ na środowisko – uwzględniamy bezpośrednie i pośrednie aspekty środowiskowe, które wynikają z naszej działalności. Pozwala on jednak nie tylko ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko.

Sprawny system zarządzania środowiskowego przyczynia się również do obniżenia kosztów działalności związanych np.: z gospodarką odpadami, zużyciem energii, czy zużyciem wody. To także usprawnione zarządzanie ryzykiem – zmniejszone prawdopodobieństwo wystąpienia awarii oraz poprawa bezpieczeństwa pracy.

Środowisko naturalne jest ważnym składnikiem bogactwa narodowego, a także istotnie wpływa na jakość życia. Dlatego jego ochrona oraz racjonalne kształtowanie są istotnym czynnikiem społeczno-gospodarczego rozwoju naszego kraju.

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce Deklarację Środowiskową za rok 2022, w której znajdą Państwo najważniejsze informacje dotyczące funkcjonowania Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS w naszej jednostce, uzyskanych efektów ekologicznych, a także planów dotyczących przyszłości.

Józef Kruczkowski

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE I OPIS DZIAŁALNOŚCI 4
1.1. Informacje ogólne 4
1.2. Opis działalności 7
2. EKOLOGICZNE PODSTAWY DZIAŁANIA 10
3. POLITYKA ŚRODOWISKOWA 11
4. SYSTEM ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO 13
5. ASPEKTY ŚRODOWISKOWE 16
5.1. Identyfikacja aspektów środowiskowych bezpośrednich 17
5.2. Identyfikacja aspektów środowiskowych pośrednich wynikających ze statutowej działalności 20
6. CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE 23
7. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ 33
7.1. Zgodność prawna w odniesieniu do aspektów środowiskowych 33
7.2. Wyniki efektywności środowiskowej 34
7.3 Efekty działalności środowiskowej związane z pośrednimi aspektami środowiskowymi 44
7.4 Edukacja ekologiczna i rozpowszechnianie informacji 46
Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Zielonej Górze 54
8 WYMAGANIA PRAWNE 55
9 KOMUNIKACJA 55
10 Informacja o Walidacji i Weryfikacji 57
11 OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO 58
12 SPIS TABEL 60
13 SPIS RYSUNKÓW 60

1. INFORMACJE OGÓLNE I OPIS DZIAŁALNOŚCI

1.1. Informacje ogólne

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (RDOŚ) jest organem administracji rządowej niezespolonej, który działa na obszarze województwa lubuskiego. RDOŚ to państwowa jednostka budżetowa, urząd administracji rządowej.

Organ został powołany na mocy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim kieruje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim powoływany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Regionalny Dyrektor wykonuje zadania w zakresie ochrony przyrody przy pomocy Regionalnego Konserwatora Przyrody, który jednocześnie pełni funkcję Zastępcy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

1.1.1. Nazwa i adres

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 13
66-400 Gorzów Wielkopolski
tel.: 887 101 300
fax: 95 71 25 045
e-mail: sekretariat.gorzowwlkp@rdos.gov.pl

1.1.2. Najwyższe kierownictwo

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
Józef Kruczkowski
ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski
tel. 887 101 300; fax. 95 71 25 045

Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska -
Regionalny Konserwator Przyrody w Gorzowie Wielkopolskim
Andrzej Korzeniowski
ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski
tel. 887 101 300; fax. 95 71 25 045

1.1.3. Położenie.

Siedziba Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim znajduje się w Gorzowie Wielkopolskim, mieście, położonym w północnej części województwa lubuskiego, nad rzeką Wartą. Województwo lubuskie leży w środkowozachodniej części Polski. Lubuskie od wschodu graniczy z województwem wielkopolskim, od południa z województwem dolnośląskim, a od północy z województwem zachodniopomorskim. Zachodnia granica regionu stanowi jednocześnie granicę Polski z Niemcami i pokrywa się w całości z odcinkami dwóch rzek - Odry i Nysy Łużyckiej.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim od 15 kwietnia 2017 r. mieści się w budynku przy ulicy Jagiellończyka 13 w Gorzowie Wielkopolskim. Warunki najmu określa umowa zawarta w dniu 15 marca 2017 r. pomiędzy Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie, a Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim wraz z późniejszymi Aneksami nr 1, nr 2 i nr 3.

Przedmiotem najmu są pomieszczenia biurowe, pomieszczenia pomocnicze i garaże o łącznej powierzchni 681,5 m^2 (bez powierzchni wspólnej wynoszącej 337,5 m^2) oraz 20 miejsc postojowych.

Rysunek 1 Lokalizacja siedziby RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapa.targeo.pl/

1.1.4. Podstawy prawne działania

Do aktów prawnych stanowiących podstawę prawną działania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim należą:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.1094 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2008 r. w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (Dz.U.2023.945);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 lipca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (Dz. U. z 2016, poz. 1043);
- Zarządzenie Nr 5/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

1.1.5. Ogólna liczba zatrudnionych

Zatrudnienie w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim na przestrzeni lat 2009-2022 przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1 Stan zatrudnienia w latach 2009-2022

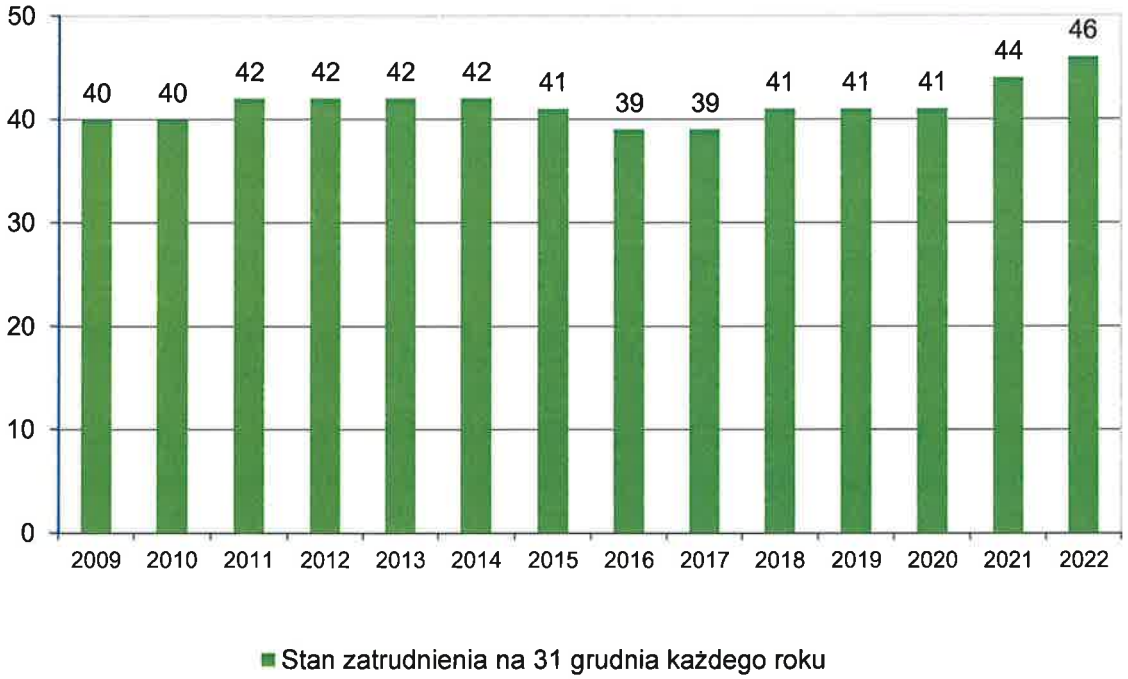

1.2. Opis działalności

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim odpowiada za realizację polityki ochrony środowiska na terenie województwa lubuskiego w zakresach:

- ocen oddziaływania na środowisko dokumentów planistycznych i przedsięwzięć,
- zarządzania ochroną przyrody, w tym obszarami Natura 2000,
- regalizacji zadań związanych z zapobieganiem i naprawą szkód w środowisku,
- zarządzaniem informacją o środowisku i jego ochronie,
- egzekwowaniem wymagań prawnych w rozumieniu ustawy o krajowym systemie ekozarządzania i audytu EMAS.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim odpowiada za ww. zadania oraz wydaje akty prawa miejscowego w postaci zarządzeń, w zakresie swoich kompetencji.

Organami opiniodawczo-doradczymi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim są:

- w zakresie ocen oddziaływania na środowisko – Regionalna Komisja do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko;
- w zakresie ochrony przyrody – Regionalna Rada Ochrony Przyrody.

Podstawowymi zadaniami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, związanymi z realizacją polityki ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przyrody jest:

- udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych;
- udział w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko;
- udział w tworzeniu i likwidacji form ochrony przyrody oraz wydawaniu decyzji na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- udział w koordynacji i nadzorowaniu funkcjonowania obszarów Natura 2000 na terenie województwa lubuskiego;
- udział w przeprowadzaniu postępowań w zakresie zapobiegania i naprawy szkód w środowisku,
- udział w udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie;
- udział w uczestniczeniu w procesie wyznaczania aglomeracji poprzez uzgadnianie projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego, w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- wydawanie zezwoleń dotyczących odstępstw od zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową;
- wydawanie zezwoleń dotyczących gospodarki odpadami i pozwoleń emisyjnych dla przedsięwzięć na terenach zamkniętych.

1.2.1. Zadania i kompetencje

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim realizuje swoje zadania w oparciu o następujące wydziały merytoryczne:

Wydział Zarządzania Środowiskiem (WZŚ) realizuje zadania dotyczące:

- udziału w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko,
- uzgadniania dokumentów planistycznych,
- przeprowadzania ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko bądź też udziału w tych ocenach,
- zzapobiegania i naprawy szkód w środowisku,
- wydawania pozwoleń emisyjnych dla przedsięwzięć na terenach zamkniętych,
- wydawania zezwoleń z zakresu gospodarki odpadami.

Wydział prowadzi:

- obsługę Regionalnej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko,
- procedury uzgadniania aglomeracji przed ich wyznaczeniem przez sejmik województwa, w celu realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych na terenie województwa.

Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 (WPN) realizuje zadania z zakresu:

- ochrony gatunkowej i obszarów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo,
- ochrony i zarządzania obszarami Natura 2000,
- projekty w ramach POIŚ.

Wydział prowadzi również obsługę Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

Wydział Organizacyjny oraz Informacji o Środowisku (WOI):

- sprawy wynikające z zadań Regionalnego Dyrektora w zakresie obsługi kadrowej, prawnej i organizacyjnej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- zapewnienia przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych
- Realizuje zadania wynikające z przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej
- prowadzi stronę Biuletynu Informacji Publicznej.
- Wykonuje również zadania związane z systemem ekozarządania i audytu EMAS.
- Prowadzi publicznie dostępne wykazy danych o środowisku i jego ochronie oraz udostępnia informacje o środowisku.

Zespół Budżetu i Finansów (ZBiF) - realizuje sprawy wynikające z zadań Regionalnego Dyrektora w zakresie obsługi finansowej - prowadzeni sprawy dotyczące konstruowania, realizacji, monitorowania i sprawozdawczości z realizacji budżetu Regionalnej Dyrekcji oraz gospodarki pozabudżetowej.

1.2.2. Schemat organizacyjny

Rysunek 2 Schemat organizacyjny RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim

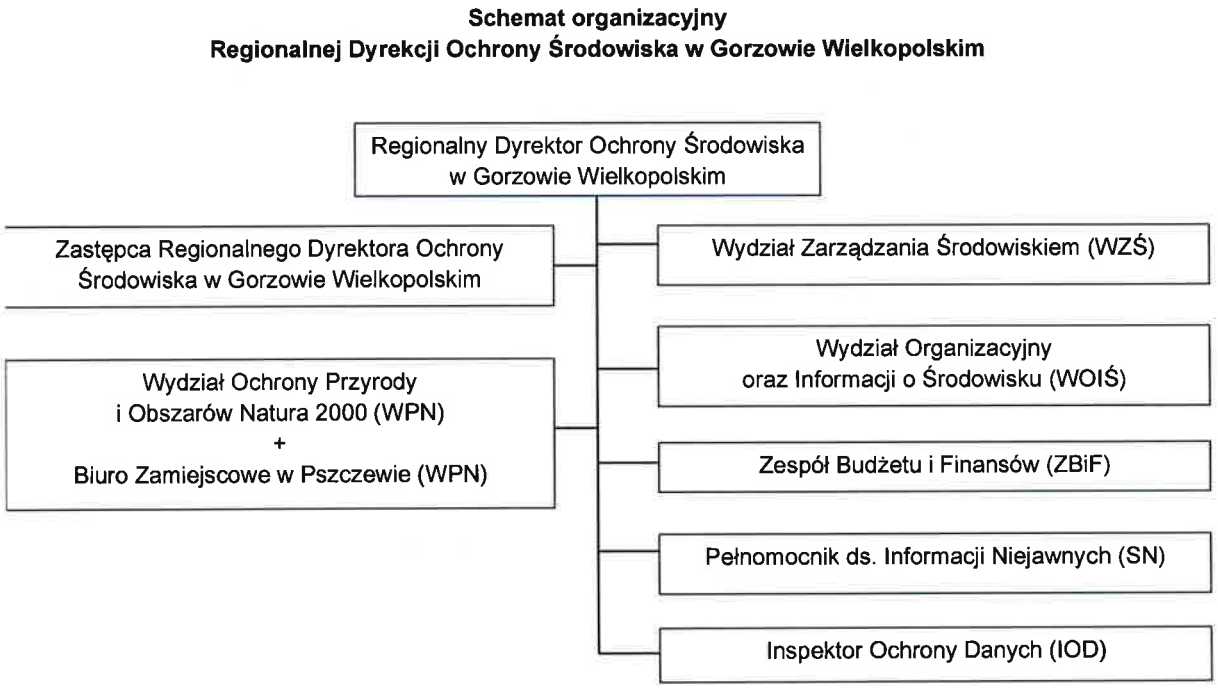

2. EKOLOGICZNE PODSTAWY DZIAŁANIA

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim od roku 2015 utrzymuje system ekozarządzania i audytu EMAS, ponieważ ma na względzie jakość życia przyszłych pokoleń oraz obecne potrzeby społeczności lokalnej. Dba o ochronę i racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych. Dąży do osiągnięcia sprawnie działającej, profesjonalnej, nowoczesnej i przyjaznej instytucji, aby pogodzić postęp społeczny i gospodarczy z poszanowaniem ochrony środowiska.

3. POLITYKA ŚRODOWISKOWA

Polityka środowiskowa jest podstawowym warunkiem funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego w RDOŚ. Dokument ten tworzy podstawy całego systemu zarządzania. Zawiera najważniejsze zobowiązania w obszarze związanym z ochroną środowiska. Kierownictwo jednostki jest odpowiedzialne za zapewnienie, aby polityka środowiskowa była zrozumiała i stosowana na wszystkich stanowiskach pracy.

Polityka środowiskowa jest opublikowana na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim https://www.gov.pl/web/rdos-gorzow-wielkopolski/system-ekozarzadzania-i-audytu-emas2.

POLITYKA ŚRODOWISKOWA REGIONALNEJ DYRKECJI OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim jest instytucją, która odpowiada za realizację polityki ochrony środowiska na terenie województwa lubuskiego w zakresie przeprowadzania ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych, a także zarządzania ochroną przyrody, w tym m.in. obszarami Natura 2000. Realizuje także zadania dotyczące zapobiegania i naprawy szkód w środowisku.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim mając na względzie jakość życia przyszłych pokoleń oraz obecne potrzeby społeczności lokalnej, dbając o ochronę i racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych, przy wykorzystaniu instrumentów ciągłego doskonalenia się i podnoszenia poziomu zaangażowania zespołu, dąży do osiągnięcia sprawnie działającej, profesjonalnej, nowoczesnej i przyjaznej instytucji, godzącej postęp społeczny i gospodarczy z poszanowaniem ochrony środowiska.

Realizacja ustawowych zadań prowadzona jest z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju zgodnie z wymaganiami prawnymi i innymi, wiąże się z powstawaniem aspektów środowiskowych, do których należą w szczególności:

- udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko,
- przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach,
- zarządzanie ochroną przyrody, w tym m.in. obszarami Natura 2000,
- naprawa i przeciwdziałanie wystąpieniu szkód w środowisku.

Jesteśmy świadomi swojego bezpośredniego i pośredniego wpływu na środowisko, wynikającego z działalności Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Dlatego też, powodzenie Systemu Zarządzania Środowiskowego zależy przede wszystkim od kierownictwa i pracowników, którzy dokładają wszelkich starań do ciągłego doskonalenia działań prośrodowiskowych w ramach systemu ekozarządania i audytu EMAS w celu poprawy środowiskowych efektów działalności.

Niniejsza polityka stanowi ramy do ustalenia i przeglądu celów oraz zadań środowiskowych.

Przyjęta Polityka środowiskowa jest znana i publicznie dostępna.

Gorzów Wielkopolski, dnia 11 kwietnia 2019 r.

4. SYSTEM ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

System zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami EMAS jest częścią składową ogólnego systemu zarządzania w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Zakres systemu zarządzania środowiskowego obejmuje realizację ustawowych zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze województwa lubuskiego (klasyfikacja działalności zgodna z NACE/PKD: 84 11 Z).

W wyniku przeprowadzonego przeglądu środowiskowego określono, m.in. kontekst organizacji oraz zainteresowane strony, które skrótowo przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2 Określenie czynników zewnętrznych i wewnętrznych oraz zainteresowanych stron.

Czynniki wewnętrzne	Czynniki zewnętrzne	Zainteresowane strony
— rotacja pracowników, — złożoność spraw, — komunikacja – wewnętrzna — zasoby techniczne, m.in. oprogramowania, sprzęt, pojazdy.	— przydzielone środki finansowe, — ciągłe zmiany w wymogach prawnych, — wzrost liczby wpływających spraw, — dostępność szkoleń, — komunikacja zewnętrzna (z zainteresowanymi stronami), — finansowanie zadań RDOŚ ze źródeł zewnętrznych.	— inwestorzy/wnioskodawcy (spółki, osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego), — strony postępowania, społeczeństwo i organizacje pozarządowe, — organy administracji rządowej i samorządowej, — instytucje finansujące zadania, — instytucje, firmy, osoby fizyczne sąsiadujące z organizacją

Spełnienie wymagań EMAS przez RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim zostało potwierdzone wpisem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do rejestru systemu ekozarządzania

i audytu EMAS, w dniu 16 listopada 2015 r., pod numerem (PL 2.08-003-59), zgodnym z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z 25.11.2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we wspólnocie EMAS.

Odpowiedzialność za system zarządzania środowiskowego spoczywa w rękach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, który formułuje wytyczne dla ustanawiania celów środowiskowych oraz dla dalszego rozwoju systemu ekozarządzania i audytu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia EMAS.

Do koordynacji działania systemu ekozarządzania w RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim Zarządzeniem Nr 3/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 stycznia 2023 r. powołano Pełnomocnika do spraw EMAS. Pełnomocnik ds. zarządzania środowiskowego przekazuje kierownictwu jednostki do analizy i oceny materiały związane z funkcjonowaniem systemu EMAS w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i na tej podstawie kierownictwo, w ramach przeglądu zarządzania, które odbywa się minimum raz w roku, potwierdza skuteczność działania systemu.

Ważną cechą Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) jest przekazywanie społeczeństwu informacji na temat środowiskowych wpływów organizacji za pośrednictwem opracowanej Deklaracji Środowiskowej.

Podstawowe elementy Systemu Zarządzania Środowiskowego to:

- polityka środowiskowa;
- aspekty środowiskowe;
- wymagania prawne i inne;
- cele, zadania i programy środowiskowe; zasoby, role, odpowiedzialność i uprawnienia;
- kompetencje, szkolenia, świadomość;
- komunikacja;

- dokumentacja;
- nadzór nad dokumentami; sterowanie operacyjne, gotowość i reagowanie na awarie;
- monitorowanie i pomiary;
- ocena zgodności;
- niezgodności, działania korygujące i zapobiegawcze;
- nadzór nad zapisami, audyty wewnętrzne i przegląd zarządzania.

Kierownictwo jednostki zapewnia dostępność zasobów niezbędnych do ustanowienia, wdrożenia, utrzymania i doskonalenia Systemu Zarządzania Środowiskowego.

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kompetencje, umiejętności i uprawnienia do realizacji ustawowych zadań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w zależności od zajmowanego stanowiska. Wymagania te ujęte są w opisach stanowisk oraz zakresach czynności, które są na bieżąco aktualizowane i dostosowywane do zmieniających się przepisów. Poprzez realizację swoich zadań każdy pracownik aktywnie uczestniczy w działalności na rzecz ochrony środowiska.

W procesie identyfikacji wymagań prawnych analizowane są akty prawne, pozwolenia, decyzje i umowy dotyczące funkcjonowania RDOŚ oraz wyniki przeglądu środowiskowego, które są na bieżąco aktualizowane. W celu zapewnienia ciągłej zgodności działań podejmowanych przez RDOŚ z wymaganiami prawnymi i standardami dotyczącymi środowiska, przeprowadzane są minimum raz w roku wewnętrzne audyty środowiskowe oraz przeglądy zarządzania.

Komunikacja wewnętrzna jest prowadzona zgodnie z zasadami ustalonymi w RDOŚ. Regularnie odbywają się narady kierownictwa z udziałem naczelników i głównej księgowej, podczas których ustalane są nie tylko bieżące strategie działania urzędu. Rozpatrywane są też sprawy zgłaszane przez pracowników za pośrednictwem naczelników swoich wydziałów. Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim są na bieżąco zamieszczane na dostępnym dla wszystkich pracowników serwerze wewnętrznym i publikowane na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej. W komunikacji wewnętrznej pomiędzy pracownikami RDOŚ wykorzystywana jest służbowa poczta elektroniczna i serwer wewnętrzny.

W urzędzie prowadzony jest stały nadzór nad dokumentacją i zapisami. Obieg dokumentacji i nadzór nad dokumentami oraz zapisami jest zgodny z Zarządzeniem Nr 10 Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 9 września 2014 r. ze zm. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego Generalnej Dyrekcji Ochrony

Środowiska i regionalnych dyrekcji ochrony środowiska. Dla skuteczniejszego nadzoru w tym zakresie i większej efektywności RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim wprowadził System Zarządzania Dokumentami i Zadaniami Pracowników e-Dok. System jest aktualizowany i serwisowany pod kątem potrzeb urzędu oraz nadzorowany w zakresie zgodności ze zmieniającymi się wymaganiami prawnymi przez dostawcę.

Identyfikowanie sytuacji awaryjnych odbywa się poprzez analizę i ocenę ryzyka w ramach sprawowania kontroli zarządczej.

W ramach kontroli zarządczej prowadzone jest również kwartalne sprawozdanie z realizacji celów i zadań, przegląd ryzyk i standardów kontroli zarządczej oraz ankieta cząstkowa dla naczelników wydziałów.

5. ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

Aspekt środowiskowy definiuje się jako: „element działań organizacji, jej wyrobów lub usług, który może nadzorować i na które może mieć wpływ, a także powiązane z nimi wpływy na środowisko, biorąc pod uwagę perspektywę cyklu życia". Aspekty środowiskowe dzielą się na pośrednie i bezpośrednie.

W ramach funkcjonowania wdrożonego systemu EMAS w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, na etapie przeglądu środowiskowego przeprowadzona jest identyfikacja pośrednich i bezpośrednich aspektów środowiskowych oraz ocena ich wpływu na środowisko.

Ocena aspektów środowiskowych zarówno pośrednich jak i bezpośrednich została oparta na pięciu kryteriach wypracowanych odpowiednio do specyfiki działalności naszego Urzędu:

- kryterium 1 - wpływ na środowisko – waga następstwa,
- kryterium 2 - częstotliwość wystąpienia,
- kryterium 3 - kryterium formalno-prawne,
- kryterium 4 - znaczenie dla zainteresowanych stron, pracowników, społeczeństwa, opinii publicznej,
- kryterium 5 - ustawowe zadania RDOŚ obejmujące potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska oraz stan środowiska.

Zastosowana metoda punktowa przyjmuje:

- dla kryteriów 1 – 4 liczbę punktów 5, 10 lub 20,
- dla kryterium 5 liczbę punktów 5 lub 20,

gdzie:

- 5 punktów oznacza ocenę niską;
- 10 punktów oznacza ocenę umiarkowaną;
- 20 punktów oznacza ocenę wysoką.

Za znaczące uznane zostały te aspekty środowiskowe, które uzyskały łącznie minimum 80 punktów. Wszystkie aspekty środowiskowe znaczące są aspektami pośrednimi.

5.1. Identyfikacja aspektów środowiskowych bezpośrednich

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim jako organizacja wywiera na środowisko stosunkowo niewielki wpływ bezpośredni. Aspekty te są związane z pracą biurową pracowników i ich przebywaniem na terenie Urzędu. Wytwarzane odpady to przede wszystkim zużyty papier, tonery i odpady komunalne. Zużywane surowce naturalne związane są z oświetleniem i ogrzewaniem pomieszczeń biurowych, zużywaniem wody i wytwarzaniem ścieków oraz zużywaniem materiałów biurowych.

Zgodnie z umową najmu z dnia 15 marca 2017 r. oraz Aneksem nr 1 z dnia 31 maja 2017 r., Aneksem nr 2 z dnia 14 sierpnia 2018 r. i Aneksem nr 3 z dnia 14 sierpnia 2019 r. Aneksem z dnia 29 września 2022 r. pomiędzy Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie, a Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, dotyczącą wynajmu pomieszczeń biurowych, a także miejsc postojowych Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim ponosi opłaty, m.in. za: ogrzewanie pomieszczeń, konserwacje instalacji i urządzeń technicznych, wywóz nieczystości stałych, dostawy zimnej i ciepłej wody, odprowadzanie ścieków, energię elektryczną, utrzymanie i konserwację zieleni wokół budynku, utrzymanie sprzętu ppoż., dozór i monitoring budynku, utrzymanie czystości części wspólnych budynku, konserwację dźwigów, utrzymanie i monitoring ppoż. instalacji alarmowej. Opłaty naliczane są zgodnie ze stawkami zawartymi w umowie najmu.

Tabela 3 Aspekty środowiskowe

Aspekt środowiskowy	Wpływ na środowisko
Zużycie energii elektrycznej	zużycie nieodnawialnych zasobów, efekt cieplarniany, emisje CO_2, NOx i SO_2 do powietrza, przyczynianie się do efektu cieplarnianego.
Zużycie wody wodociągowej	Zmniejszenie zasobów surowców naturalnych.
Wytwarzanie ścieków socjalno-bytowych	Możliwość zanieczyszczenia gruntu, migracja zanieczyszczeń do wód.
Emisja do powietrza związana z eksploatacją samochodów służbowych	Zanieczyszczenie atmosfery, zużycie nieodnawialnych zasobów, przyczynianie się do efektu cieplarnianego.
Emisja do powietrza związana z eksploatacją klimatyzatorów w pomieszczeniach biurowych	Zanieczyszczenie atmosfery, pogorszenie jakości powietrza, przyczynianie się do globalnego efektu cieplarnianego.
Zużycie papieru	Zmniejszona ilość odnawialnych zasobów naturalnych, obniżenie ilości wiązanego CO_2 w środowisku, zanieczyszczenie odpadami komunalnymi.
Wytwarzanie odpadów komunalnych	Emisje do powietrza, zanieczyszczenie gruntu i wody przy przetwarzaniu odpadów na nowe surowce. Zmniejszenie przestrzeni bytowania ludzi i zwierząt poprzez zwiększenie powierzchni składowisk odpadów.
Odpady niebezpieczne (komputery, drukarki, niszczarki)	Zanieczyszczenie substancjami chemicznymi, zanieczyszczenie metalami ciężkimi wód i gleb; emisje do powietrza, gruntu i wody przy przetwarzaniu odpadów na nowe surowce.
Powstawanie odpadów budowlanych oraz remontowych	Zmniejszenie przestrzeni bytowania ludzi i zwierząt poprzez zwiększenie powierzchni składowisk odpadów, emisje pyłów i substancji chemicznych do gruntu i powietrza.

Dokonano analizy treści Decyzji Komisji (UE) 2019/61 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora administracji publicznej na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). Przeprowadzona analiza wykazała, że wskaźniki efektywności środowiskowej ww. dokumentu nie mają zastosowania w RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim. Pomimo tego wdrożono najlepsze praktyki w zakresie edukacji ekologicznej i rozpowszechniania informacji, omówione szczegółowe w podrozdziale 7.4.

Ponadto Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim podejmuje działania zmierzające do ograniczenia wpływu bezpośrednich aspektów środowiskowych na środowisko poprzez zastosowanie "Dobrych Praktyk" w zakresie:

- **zarządzanie zużyciem energii i minimalizowanie jej zużycia** – RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, zgodnie z zawartą umową najmu pomieszczeń biurowych ponosi opłaty m.in. za zużycie energii elektrycznej. Zachęca się pracowników do wyłączania zbędnych urządzeń biurowych, klimatyzacyjnych. W siedzibie korzysta się z energii elektrycznej i z energii cieplnej dostarczanej od dostawców zewnętrznych.
- **zarządzanie zużyciem wody i minimalizowanie jej zużycia** – RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, zgodnie z zawartą umową najmu pomieszczeń biurowych ponosi opłaty m.in. za zużycie wody. Zachęca się pracowników do ograniczenia ilości zużywanej wody.
- **minimalizowanie wpływu na środowisko dojazdów do pracy i podróży służbowych** – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. dysponuje czterema samochodami marki: Fiat, Skoda, Kia oraz zakupiona w roku 2021 Toyota – Hybryda. Przy zakupie nowego samochodu wzięto pod uwagę wpływ użytkowania pojazdów na środowisko i podjęto decyzję o zakupie hybrydy. W Regionalnej Dyrekcji wprowadzone zostały zasady „Dobrych praktyk", których wykonywanie pozwoli na propagowanie wszelkich zachowań ograniczających negatywny wpływ podróży służbowych, a także docierania i powrotu z pracy. Informacja została przekazana do wszystkich pracowników są więc tym samym zaangażowani w proces.
- **emisja do powietrza związana z eksploatacją klimatyzatora w 2022 r.** - sposobem na zabezpieczenie się przed ewentualną awarią było i jest zlecenie cyklicznego dokonywania przeglądu i czyszczenia klimatyzacji przez firmę posiadającą odpowiednie uprawnienia;
- **ograniczanie zużycia papieru i materiałów biurowych** obieg dokumentów w jednostce odbywa się częściowo drogą elektroniczną poprzez Elektroniczny System Zarządzania Dokumentami, m.in. wysyłanie pism drogą elektroniczną przez skrzynkę podawczą e-PUAP, który minimalizuje zużycie papieru. Ponadto ogranicza się zużycie papieru w ramach „Dobrych Praktyk" polegających, m.in.: na wykorzystywaniu zapisanych kartek jako tzw. brudnopisów oraz ograniczenie ilości drukowanych dokumentów, jak również wprowadzenie bezwzględnej zasady wydruku dwustronnego.

— **zarządzanie wytwarzaniem odpadów i jego minimalizowanie – odpady komunalne** są segregowane w odpowiednio oznakowanych pojemnikach, odbierane są przez firmę specjalistyczną zgodnie z zawartą umową zarządcy budynku.

Odpady biurowe i odpady niebezpieczne (m.in. odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego), przekazywane są upoważnionym jednostkom z użyciem karty przekazania odpadu – rozdział 7.2.3., tab.13.

Powstawania odpadów budowlanych oraz remontowych – RDOŚ nie jest właścicielem siedziby, w związku z czym ewentualne remonty przeprowadzane były przez administratora budynku.

— **sytuacje awaryjne** - jako potencjalne sytuacje awaryjne w siedzibie RDOŚ można wymienić możliwość pożaru, awarii sieci doprowadzającej wodę, odprowadzającej ścieki, urządzenia klimatyzacyjnego, instalacji elektrycznej czy systemów IT. W siedzibie zamontowane są czujniki ppoż., znajdują się gaśnice, których stan techniczny jest kontrolowany co roku, zgodnie z terminem ważności. Budynek jest nadzorowany przez firmę ochroniarską.

5.2. Identyfikacja aspektów środowiskowych pośrednich wynikających ze statutowej działalności

Z uwagi na specyfikę działalności RDOŚ jako znaczące zostały uznane aspekty środowiskowe pośrednie powiązane z procesami merytorycznymi:

Tabela 4 Znaczące aspekty środowiskowe pośrednie (zgodnie z przeglądem środowiskowym (kwiecień 2022 r.)

Lp.	Źródło aspektu	Aspekt środowiskowy - pośrednie aspekty środowiskowe powiązane z procesami merytorycznymi	Wpływ na środowisko – pośredni wpływ
1.	Oceny oddziaływania na środowisko	Uzgodnienia w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
2.		Prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć o znaczeniu ogólnopolskim mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa – informowanie społeczeństwa o potencjalnym zagrożeniach dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi oraz kształtowanie postaw prośrodowiskowych.

3.		Prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć o znaczeniu ogólnopolskim mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
4.	Ochrona środowiska na terenach zamkniętych	Wydawanie pozwoleń emisyjnych z ustawy Prawo ochrony środowiska na terenach zamkniętych: na wytwarzanie odpadów, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu i pozwoleń zintegrowanych.	Zabezpieczenie przestrzegania standardów ochrony środowiska. Pośrednio zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń lub ich ograniczanie.
5.	Szkody w środowisku	Prowadzenie postępowań w związku ze zgłoszeniem wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku.	Zabezpieczenie przed wystąpieniem zanieczyszczenia lub szkody w środowisku lub zapewnienie realizacji działań naprawczych i/lub zapobiegawczych, w tym m.in. zaprzestanie dalszego zanieczyszczania, przywracanie środowiska do stanu sprzed zaistnienia zanieczyszczenia lub do stanu zbliżonego do poprzedniego spełniającego standardy, stworzenie warunków do samoregulacji środowiska naturalnego.
6.		Wydawanie decyzji uzgadniającej działania naprawcze i/lub zapobiegawcze na wniosek.	Zabezpieczenie przed wystąpieniem zanieczyszczenia lub szkody w środowisku lub zapewnienie realizacji działań naprawczych i/lub zapobiegawczych, w tym m.in. zaprzestanie dalszego zanieczyszczania, przywracanie środowiska do stanu sprzed zaistnienia zanieczyszczenia lub do stanu zbliżonego do poprzedniego spełniającego standardy, stworzenie warunków do samoregulacji środowiska naturalnego.
7.		Prowadzenie postępowań w sprawie remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi.	Zabezpieczenie przed wystąpieniem zanieczyszczenia lub szkody w środowisku lub zapewnienie realizacji działań naprawczych i/lub zapobiegawczych, w tym m.in. zaprzestanie dalszego zanieczyszczania, przywracanie środowiska do stanu sprzed zaistnienia zanieczyszczenia lub do stanu zbliżonego do poprzedniego spełniającego standardy, stworzenie warunków do samoregulacji środowiska naturalnego.
8.	Ochrona przyrody - ochrona gatunkowa	Wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową.	Utrzymywanie równowagi w środowisku między społeczeństwem a przyrodą. Zabezpieczenie odpowiedniego stanu ochrony gatunkowej, w tym trwałości populacji gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Budowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony gatunkowej. Wsparcie badań i rozwoju nauk przyrodniczych.
9.	Ochrona przyrody –	Uznawanie obszaru za rezerwat przyrody.	Ochrona przyrody czynna lub ścisła najbardziej cennych elementów przyrodniczych. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności.

	ochrona gatunkowa		Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
10.		Ustanawianie planów ochrony rezerwatu przyrody.	Ochrona przyrody czynna lub ścisła najbardziej cennych elementów przyrodniczych. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności. Ochrona i zachowanie celów i przedmiotów ochrony w danym rezerwacie. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
11.		Ustanawianie zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody.	Ochrona przyrody czynna lub ścisła najbardziej cennych elementów przyrodniczych. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności. Ochrona i zachowanie celów i przedmiotów ochrony w danym rezerwacie. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
12.	Ochrona przyrody - Natura 2000	Ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.	Utrzymanie właściwego stanu oraz poprawa przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie dotyczącym obszarów Natura 2000.
13.		Ustanawianie planów ochrony dla obszarów Natura 2000.	Utrzymanie właściwego stanu oraz poprawa przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie dotyczącym obszarów Natura 2000.
14.		Prowadzenie postępowań w sprawie czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu obszaru Natura 2000, jego części lub chronionych na nim gatunków	Przywrócenie przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 do właściwego stanu lub poprawienie przedmiotów ochrony. W tym m.in. wstrzymanie negatywnych działań oraz odtwarzanie siedlisk przyrodniczych zniszczonych lub zdegradowanych przez człowieka
15.		Realizacja działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody	Zachowanie i poprawa ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, roślin i grzybów na terenach objętych ochroną prawną lub poza nimi. Działania ochronne to m.in. działania wynikające z ustanowionych planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000, planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody, a w szczególności zadania z zakresy ochrony czynnej, ekspertyzy i monitoringi przyrodnicze, znakowanie granic, informowanie. Przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody oraz zachowanie siedlisk przyrodniczych a także siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
16.		Prowadzenie postępowań w sprawie	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania planowanych przedsięwzięć

		oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000.	na obszary Natura 2000. Zabezpieczenie utrzymania przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 we właściwym stanie.

Wszystkie znaczące aspekty środowiskowe znajdują swoje odzwierciedlenie w celach Regionalnej Dyrekcji oraz w działaniach operacyjnych. Są monitorowane i poddawane okresowym pomiarom.

Aspekty środowiskowe, cele Urzędu, mierniki, budżet zadaniowy oraz kontrola zarządcza tworzą spójną całość. Jak wynika z identyfikacji znaczących aspektów środowiskowych RDOŚ ma niewielki wpływ bezpośredni na środowisko, jednakże dąży do ciągłej minimalizacji negatywnych działań, poprzez oszczędne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przez pracowników.

Jednocześnie w RDOŚ identyfikuje się duży wpływ pośredni na środowisko w postaci wydawanych decyzji administracyjnych, które narzucają na adresatów obowiązek dążenia do zachowania dobrego stanu środowiska. Pomimo, że Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim nie ma możliwości weryfikacji czy rozstrzygnięcia administracyjne zostały rzetelnie wykonane, rola pośredniego wpływu na środowisko jest bezsprzeczna.

6. CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE

Polityka środowiskowa stanowi podstawę opracowywania i realizacji celów, zadań środowiskowych w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Realizowane w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim cele i zadania są spójne z kontrolą zarządczą i budżetem zadaniowym, w którym wskazane są mierniki dla poszczególnych celów oraz oparte są na planie działalności jednostki

Tabela 5 Rozliczenie najważniejszych celów zaplanowanych na 2022 r.

Lp.	Cel	Najważniejsze zadania służące realizacji celu	Mierniki określające stopień realizacji celu		Wartość rzeczywiście osiągnięta na koniec 2020 r.	Komentarz
			nazwa	planowana wartość do osiągnięcia na koniec roku 2020,		
1.	Zapewnienie ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz powstrzymywanie utraty różnorodności biologicznej.	• Sporządzanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. • Przeprowadzanie postępowań w ramach ustawy prawo zamówień publicznych dotyczących wyboru wykonawców na realizację projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Upowszechnianie wiedzy w zakresie zasad funkcjonowania obszarów Natura 2000. (podzadanie: Ochrona przyrody i krajobrazu)	Liczba zarządzeń oraz rozporządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych lub planu ochrony dla obszarów Natura 2000/ łączna liczba obszarów Natura 2000 (szt./szt.) *Algorytm wyliczenia miernika: liczba zarządzeń oraz rozporządzeń w sprawie ustanowienia* *planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszarów Natura 2000/ łączna liczba obszarów Natura 2000*	42/987	40/999	• wydano 3 zarządzenia w sprawie. ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody c) nie wydawano zarządzeń w sprawie uznania obszaru za rezerwat przyrody; • wydano 3 zarządzenia w sprawie rezerwatów „Jezioro Łubówko", "Żurawno" i „Goszczanowskie Źródliska im. prof. Ludwika Lipnickiego" • wydano 3 zarządzenia w sprawie wyznaczenia szlaków w rezerwatach przyrody „Bogdanieckie Cisy" i „Nietoperek"; • wydano 3 zarządzenia w sprawie. ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 tj.: - dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Gubińskie PLH080069, - dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004

						- dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046
2.	Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory	Liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danych roku / liczba spraw administracyjnych wszczętych w danym roku dotyczących prowadzenia postępowań mających na celu wydawanie: • decyzji w sprawie odstępstw od zakazów w stosunku do chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; • decyzji w sprawie odstępstw od zakazów obowiązujących na obszarze rezerwatów przyrody; • postanowień w sprawie obowiązku lub braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000; • zaświadczeń organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków krajowych lub funduszy Unii Europejskiej; • uzgodnień projektów decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy w odniesieniu do obszarów objętych ochroną prawną; • uzgodnień projektów decyzji zezwalających na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi	Odsetek wydanych rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku (w %) *Algorytm wyliczenia miernika: liczba rozstrzygnięć administracyjnych* *w danym roku x 100%* *liczba spraw administracyjnych wszczętych w danym roku*	100% (2800/2800)	96,5% (2702/2755)	W 2022 roku prowadzono postępowania, których celem było wydanie: decyzji i postanowień w sprawie odstępstw od zakazów w stosunku do chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; decyzji w sprawie odstępstw od zakazów obowiązujących na obszarze rezerwatów przyrody; postanowień w sprawie obowiązku lub braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000; uzgodnień projektów decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy w odniesieniu do obszarów objętych ochroną prawną; uzgodnień projektów decyzji zezwalających na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej; uzgodnienie projektów uchwał samorządu terytorialnego w sprawie utworzenia lub likwidacji form ochrony przyrody;

		publicznej; • uzgodnienie projektów uchwał samorządu terytorialnego w sprawie utworzenia lub likwidacji form ochrony przyrody; Podzadanie: Ochrona przyrody i krajobrazu				
3.	Zapobieganie zagrożeniom w środowisku, usuwanie ich skutków oraz ustalanie warunków korzystania ze środowiska	• Prowadzenie postępowań mających na celu ustalenie warunków korzystania ze środowiska. • Prowadzenie postępowań mających na celu ustalenie wystąpienia szkody w środowisku lub zagrożenia wystąpienia szkody w środowisku. • Prowadzenie postępowań mających na celu nakazanie podjęcia działań naprawczych. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie uzgodnienia warunków prowadzenia działań naprawczych na skutek wystąpienia szkody w środowisku.	liczba załatwionych spraw w danym roku	25	107	Wśród załatwionych spraw znalazły się m.in. wnioski w sprawie wystąpienia szkody w środowisku/uzgadnianie warunków przeprowadzenia działań naprawczych, zezwolenie na przetwarzanie/zbieranie odpadów, nakazy usunięcia odpadów nielegalnie zgromadzonych, pozwolenia na wytwarzanie odpadów, pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza/hałas oraz sprawozdania.

4.	Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko.	• Wydawanie opinii i uzgodnień w ramach postępowań dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. • Wydawanie decyzji, uzgodnień i opinii w ramach postępowań dotyczących ocen oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć.	Liczba spraw załatwionych w danym roku/ liczba spraw rozpatrywanych w danym roku	800/800	1517/1521	Prowadzone sprawy z zakresów: • postępowania transgraniczne (oddziaływanie pochodzące z zagranicy), • studium i mpzp -wnioski, prognozy, opinie, uzgodnienia ochrony przyrody. • Strategie – zakresy, prognozy i opinie, • decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, • uzgodnienia warunków realizacji, opinie ooś.

Tabela 6 Najważniejsze cele środowiskowe na 2023 r. zgodne z Planem działalności RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim na rok 2023.

Lp.	Cel	Najważniejsze zadania służące realizacji celu	Mierniki określające stopień realizacji celu	
			nazwa	planowana wartość do osiągnięcia na koniec roku 2020, którego dotyczy plan
1.	Zapewnienie ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej (Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000)	• Sporządzanie planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000; • Przeprowadzanie postępowań w ramach ustawy prawo zamówień publicznych dotyczących wyboru wykonawców na realizację projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000; • Upowszechnianie wiedzy w zakresie zasad funkcjonowania obszarów Natura 2000. Podzadanie: Ochrona przyrody i krajobrazu	Liczba zarządzeń oraz rozporządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszarów Natura 2000 / łączna liczba obszarów Natura 2000 (w szt./szt.) *Algorytm wyliczenia miernika* *liczba zarządzeń oraz rozporządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszarów Natura 2000* --- *łączna liczba obszarów Natura 2000*	42/999

2.	Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory (Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000).	Liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danych roku / liczba spraw administracyjnych wszczętych w danym roku dotyczących prowadzenia postępowań mających na celu wydawanie: • decyzji w sprawie odstępstw od zakazów w stosunku do chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; • decyzji w sprawie odstępstw od zakazów obowiązujących na obszarze rezerwatów przyrody; • postanowień w sprawie obowiązku lub braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000; • zaświadczeń organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków krajowych lub funduszy Unii Europejskiej; • uzgodnień projektów decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy w odniesieniu do obszarów objętych ochroną prawną; • uzgodnień projektów decyzji zezwalających na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej; • uzgodnienie projektów uchwał samorządu terytorialnego w sprawie utworzenia lub likwidacji form ochrony przyrody; Podzadanie: Ochrona przyrody i krajobrazu	Odsetek wydanych rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku (w %) *Algorytm wyliczenia miernika* *liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku --- x 100 % liczba spraw administracyjnych wszczętych w danym roku*	100% 2900/2900

3.	Zapobieganie zagrożeniom w środowisku, usuwanie ich skutków oraz ustalanie warunków korzystania ze środowiska (Wydział Zarządzania środowiskiem).	• Prowadzenie postępowań mających na celu ustalenie warunków korzystania ze środowiska. • Prowadzenie postępowań mających na celu ustalenie wystąpienia szkody w środowisku lub zagrożenia wystąpienia szkody w środowisku. • Prowadzenie postępowań mających na celu nakazanie podjęcia działań naprawczych. • Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie uzgodnienia warunków prowadzenia działań naprawczych na skutek wystąpienia szkody w środowisku.	Liczba załatwionych spraw w danym roku	50
4.	Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko (Wydział Zarządzania środowiskiem).	Wydawanie opinii i uzgodnień w ramach postępowań dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.	Liczba spraw z zakresu systemu ocen oddziaływania na środowisko załatwionych w danym roku / liczba spraw rozpatrywanych w danym roku (szt./szt.)	1200/1200

Tabela 7 Mierniki realizacji celów środowiskowych w latach 2016 - 2022.

Cel strategiczny	**Zapewnienie ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz powstrzymywanie utraty różnorodności biologicznej.**		**Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory**		**Zapobieganie zagrożeniom w środowisku, usuwanie ich skutków oraz ustalanie warunków korzystania ze środowiska**		**Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko.**	
Nazwa miernika	Liczba zarządzeń oraz rozporządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych lub planu ochrony dla obszarów Natura 2000/ łączna liczba obszarów Natura 2000 (szt./szt.)		Liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danych roku / liczba spraw administracyjnych wszczętych w danym roku. Od 2019 r. miernik ten wyrażany jest w procentach jako odsetek wydanych rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku (liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku/ liczba spraw administracyjnych wszczętych w danym roku X 100%)		Liczba załatwionych spraw w danym roku		Liczba spraw załatwionych w danym roku/ liczba spraw rozpatrywanych w danym roku	
Rok	**Plan**	**Wykonanie**	**Plan**	**Wykonanie**	**Plan**	**Wykonanie**	**Plan**	**Wykonanie**
2016	31/987	26/987	2100/2120	2822/2834	50	53	800/800	1018/1049
2017	35/987	33/987	2350/2400	2727/2749	50	19	1000/1000	1133/1128
2018	38/987	35/987	2450/2500	2823/2834	50	50	1000/1000	790/861
2019	38/987	35/987	100% (2700/2700)	99,8% (2938/2944)	50	37	1000/1000	1129/1105
2020	41/987	38/987	100% (2800/2800)	99% (2765/2788)	30	31	800/800	1253/1261
2021	41/987	39/987	100% (2800/2800)	97% (2779/2849)	50	51	800/800	1481/1506

2022	42/987	40/999	100% (2800/2800)	96,5% (2702/2755)	25	107	800/800	1517/1521

7. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ

7.1. Zgodność prawna w odniesieniu do aspektów środowiskowych

Główne wymagania prawne mające zastosowanie w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.1094 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U.2022.2556 ze zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. Ochrona przyrody (t.j. Dz.U.2023.1336 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U.2023.775 ze zm.)
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2023.977 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U.2023.1587, ze zm.)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. 2020.2187, ze zm.).

Ponadto Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim spełnia wymagania prawne poprzez:

- prowadzenie ewidencji odpadów;
- przekazywanie odpadów niebezpiecznych (sprzętu elektronicznego i elektrycznego, zużytych tonerów) do utylizacji, wyspecjalizowanej firmie, zgodnie z kartami przekazania odpadów;
- monitoring emisji do atmosfery: spalin z samochodów służbowych oraz ewentualnego wycieku z klimatyzatora, w związku z tym sporządzane są coroczne sprawozdania w zakresie korzystania ze środowiska do Urzędu Marszałkowskiego oraz do systemu KOBIZE;
- prowadzenie segregacji odpadów komunalnych zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/471/2020 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 30 września 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Gorzowa Wlkp.

7.2. Wyniki efektywności środowiskowej

Główne wskaźniki efektywności środowiskowej wymienione w załączniku IV do Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z 19 grudnia 2018 r., zmieniającego załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) odnoszą się do bezpośrednich aspektów środowiskowych, które w RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim mają charakter wyłącznie administracyjno-biurowy.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim nie wyznaczyła wskaźników efektywności w następujących obszarach środowiskowych: energii, wody, wytwarzania odpadów komunalnych, ponieważ obowiązek w tym zakresie spoczywa na zarządcy obiektu - Bank Polska Kasa Opieki S.A. i nie ma technicznych możliwości monitorowania tych wskaźników. W zakresie użytkowania gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. nie ma możliwości prowadzenia sprawozdawczości tego wskaźnika, ponieważ za zagospodarowanie terenów przyległych do budynku, w tym wynajmowanych miejsc postojowych odpowiada zarządca budynku i to on określa przeznaczenie tych terenów.

Wskaźnik efektywności środowiskowych w obszarze materiału, w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska może dotyczyć przede wszystkim zużycia papieru. Jednakże przyjęcie tego wskaźnika efektywności środowiskowej nie ma znaczenia dla znaczących aspektów środowiskowego. Zużycie to, jest w głównej mierze zależne od ilości i rodzaju wpływających wniosków, na które z kolej RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim nie ma wpływu (inicjatywa Wnioskodawców).

Ocena znaczenia aspektów środowiskowych została dokonana podczas przeglądu środowiskowego. Uznano, że naszym najistotniejszym wpływem na środowisko jest wpływ pośredni związany z realizacją ustawowych zadań przypisanych regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska. W związku z tym wykazujemy wskaźniki efektywności środowiskowej odnoszące się do naszych podstawowych działań. W tabelach 10 i 11 przedstawiono efektywność środowiskową na przestrzeni lat, w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych z pominięciem obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody w województwie lubuskim, które jako wskaźniki efektywności różnorodności biologicznej szczegółowo omówiono w rozdziale 7.2.1.

Tabela 8 Efektywność środowiskowa w zakresie wydawanych decyzji, postanowień w odniesieniu do znaczących aspektów pośrednich wyznaczonych w WZŚ .

Aspekty znaczące	**Uzgodnienia w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**			**Prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**			**Prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.**			**Wydawanie pozwoleń emisyjnych na terenach zamkniętych z ustawy Prawo ochrony środowiska**			**Prowadzenie postępowań w związku ze zgłoszeniem wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku.**			**Wydawanie decyzji uzgadniającej działania naprawcze i/lub zapobiegawcze na wniosek**			**Prowadzenie postępowań w sprawie remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi**		
Rok/ czynnik	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**
2015	112	191	0,59	40	191	0,21	2	191	0,01	14	191	0,07	12	191	0,06	8	191	0,04	3	191	0,02
2016	104	184	0,57	22	184	0,12	0	184	0,00	22	184	0,12	28	184	0,15	8	184	0,04	0	184	0
2017	116	331	0,35	191	331	0,58	3	331	0,01	8	331	0,02	9	331	0,03	4	331	0,01	0	331	0
2018	64	212	0,30	100	212	0,47	2	212	0,01	7	212	0,03	26	212	0,12	13	212	0,06	0	212	0
2019	96	234	0,41	106	234	0,45	5	234	0,02	5	234	0,02	14	234	0,06	8	234	0,03	0	234	0
2020	113	158	0,72	23	158	0,15	1	158	0,01	7	158	0,04	8	158	0,05	6	158	0,04	0	158	0
2021	180	228	0,79	20	228	0,09	3	228	0,01	0	228	0	17	228	0,07	8	228	0,04	0	228	0
2022	168	203		17	203		1	203		1	203		13	203		1	203		2	203	
Legenda	A - Liczba rozpatrzonych spraw dla aspektów (szt.)						B - Łączna liczba rozpatrzonych spraw dla znaczących aspektów (szt.)						Współczynnik R=A/B								

Tabela 9 Efektywność środowiskowa w zakresie wydawania decyzji, postanowień dla znaczących aspektów pośrednich wyznaczonych w WPN.

Aspekty znaczące	**Wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową**			**Ustalanie stref ochronnych dla zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną**			**Uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli**			**Realizacja działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody**			**Prowadzenie postępowań w sprawie czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu obszaru Natura 2000, jego części lub chronionych na nim gatunków**		
Rok/ czynnik	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**	**A**	**B**	**R**
2015	251	1138	0,22	7	1138	0,01	854	1138	0,75	26	1138	0,02	0	1138	0
2016	253	1133	0,22	9	1133	0,01	858	1133	0,76	13	1133	0,01	0	1133	0
2017	233	703	0,33	9	703	0,01	461	703	0,66	15	703	0,02	0	703	0
2018	199	1142	0,17	8	1142	0,01	923	1142	0,81	12	1142	0,01	0	1142	0
2019	240	1435	0,17	25	1435	0,02	1168	1435	0,81	2	1435	0,001	0	1435	0
2020	238	1166	0,204	42	1166	0,036	875	1166	0,750	11	1166	0,009	0	1166	0
2021	244	1107	0,220	53	1107	0,048	810	1107	0,732	1	1107	0,001	0	1107	0
2022	234	1088	0,215	18	1088	0,016	833	1088	0,765	3	1088	0,002	0	1088	0
Legenda	A - Liczba rozpatrzonych spraw dla aspektów (szt.)			B - Łączna liczba rozpatrzonych spraw dla znaczących aspektów (szt.)			Współczynnik R=A/B								

Wskaźnikiem, który może świadczyć o wysokim poziomie merytorycznym rozstrzygnięć organu jest stosunek liczb uchylonych aktów administracyjnych – decyzji, wydanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim(A) do wydanych aktów administracyjnych – decyzji (B).

W latach 2015, 2016 i 2017 nie uchylono żadnej z wydanych decyzji, jedynie w roku 2018 uchylono w całości jedną decyzję i przekazano do ponownego rozpatrzenia. W latach 2019,2020,2021 również nie uchylono żadnej decyzji. W roku 2022 4 z decyzji zostały uchylone lub przekazane do ponownego rozpatrzenia.

Tabela 10 Wskaźnik efektywności środowiskowej w odniesieniu do jakości wydawanych decyzji.

Wskaźnik efektywności środowiskowej w odniesieniu do jakości wydawanych decyzji.			
rok/szt.	Ilość uchylonych decyzji **A**	Ilość wydanych decyzji **B**	**R=A/Bx1000**
2015	0	298	0
2016	0	284	0
2017	0	433	0
2018	1	307	3
2019	0	384	0
2020	0	379	0
2021	0	400	0
2022	4	379	10,5

7.2.1. Różnorodność biologiczna

Z uwagi na fakt, iż jednym z kluczowych obszarów środowiskowych jest różnorodność biologiczna, zdecydowaliśmy na określenie wskaźników dla dwóch wybranych obszarów naszej działalności tj.:

- liczba obszarów Natura 2000 posiadająca dokumenty planistyczne (A) w stosunku do liczby obszarów Natura 2000 (B) w latach 2015-2022: A/B;
- liczba rezerwatów przyrody posiadających dokumenty planistyczne (A) w stosunku do ogólnej liczby rezerwatów przyrody w województwie lubuskim (B) w latach 2015-2022: A/B.

Dane szczegółowe przedstawiono w tabeli nr 12 i 13.

Realizacja postanowień treści ustanowionych planów umożliwia utrzymanie lub poprawę stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, dla których ochrony wyznaczono przedmiotowe obszary Natura 2000, a także czynną ochronę i zachowanie bioróżnorodności w rezerwatach przyrody.

Tabela 11 Wartości wskaźników efektywności środowiskowej

Wartość aspektu	Natura 2000			Rezerwaty przyrody		
	Znaczący			Znaczący		
rok/szt.	Liczba obszarów chronionych- obszary Natura 2000 i rezerwaty przyrody posiadających dokumenty planistyczne (narastająco) **Liczba A**	Liczba obszarów chronionych- obszary Natura 2000 i rezerwaty przyrody w województwie lubuskim (narastająco) **Liczba B**	**R=A/Bx1000**	Liczba obszarów chronionych- obszary Natura 2000 i rezerwaty przyrody posiadających dokumenty planistyczne (narastająco) **Liczba A**	Liczba obszarów chronionych- obszary Natura 2000 i rezerwaty przyrody w województwie lubuskim (narastająco) **Liczba B**	**R=A/Bx1000**
2013	7	75	0,093	48	64	0,75
2014	25*	75	0,33*	59	64	0,92
2015	32	75	0,42	59	64	0,92
2016	34	75	0,45	59	64	0,92
2017	42	75	0,56	59	67	0,88
2018	43	75	0,57	60	67	0,90
2019	43	75	0,57	65	67	0,97
2020	46	75	0,613	56	67	0,836
2021	48	75	0,640	57	67	0,851
2022	50	78	0,641	57	67	0,851

* w Deklaracji za rok 2014 wykonanie miało wartość 18 (wynikającą z wykonania w danym roku). Począwszy od Deklaracji za rok 2015 zmieniono wartość na 25 z uwagi
na przyjęcie wartości narastająco (tj.: wartość 2013 r.+ wartość 2014 r.).

Rysunek 3 Wyniki efektywności środowiskowej dla obszarów Natura 2000

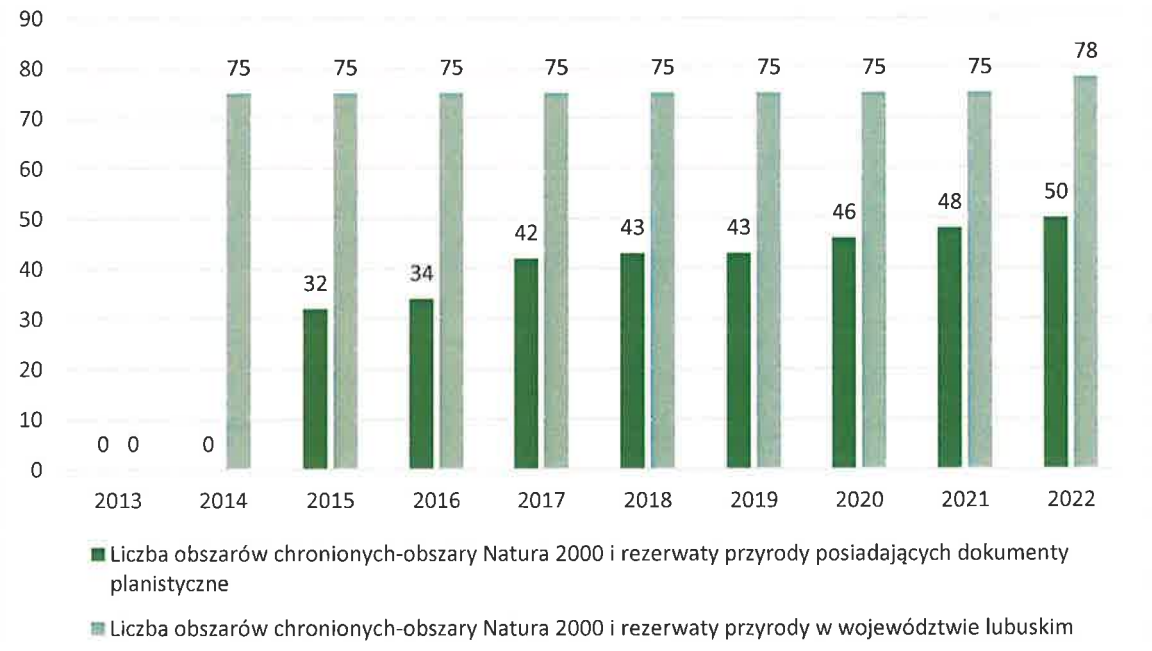

Rysunek 4 Wyniki efektowności środowiskowej dla rezerwatów przyrody

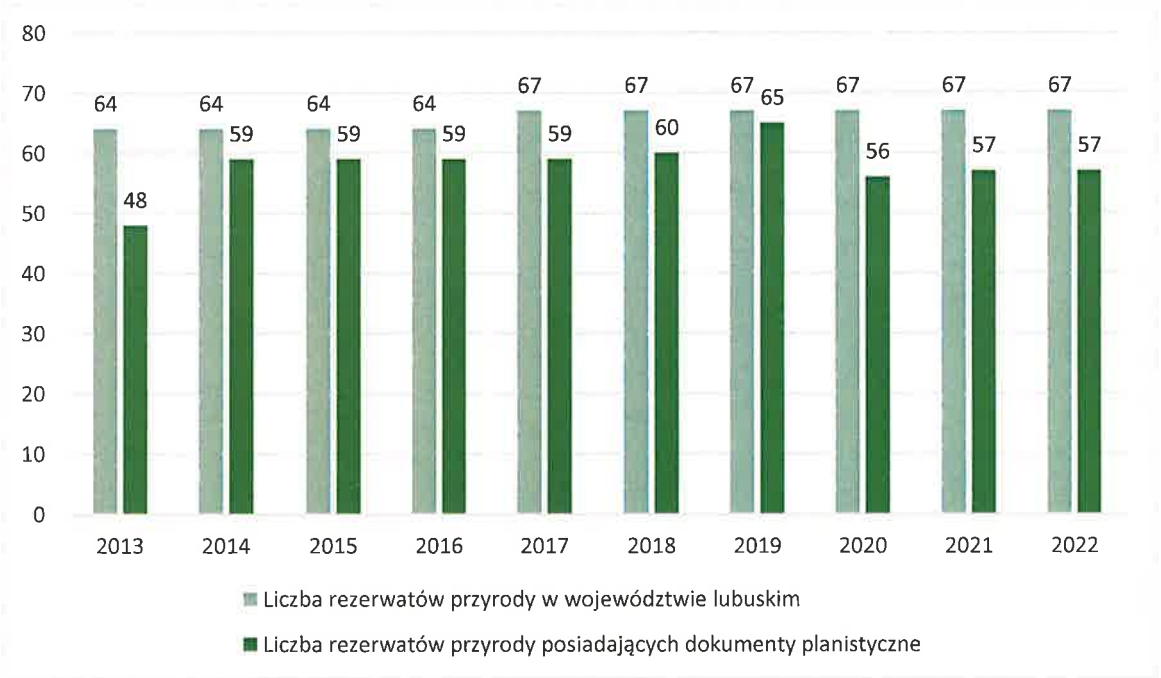

7.2.2. Emisja

Na stanie RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim w 2022 roku figurowały 4 służbowe samochody osobowo-terenowe spełniające wymagania EURO 3, 4, 5, 6. Emisje związane z wprowadzaniem gazów lub pyłów do powietrza z procesów spalania etyliny 95 w silniku spalinowym jest tak mała, iż jednostka jest zwolniona z uiszczania opłat z tego tytułu. Na tej podstawie opracowano wskaźnik, zgodny z wytycznymi tworzenia wskaźników głównych efektywności środowiskowej tj.: emisja do powietrza (A) przypadająca na jednego pracownika (B).

Wskaźnik za rok 2015 jest składową trzech samochodów służbowych i wynosi 0,086 Mg na 1 osobę. Od roku 2016 wielkość wskaźnika przedstawia zużycie etyliny dla czterech samochodów służbowych. Pomimo posiadania większej liczby pojazdów w okresie od 2016 do 2021 odnotowano niższe zużycie etyliny w stosunku do roku 2015 r. W roku 2019 r. wykazano najwyższe zużycie etyliny na przestrzeni lat 2015 – 2021. Wpływ na tą zmianę w stosunku do poprzednich lat mogło mieć kilka czynników, m.in. częstotliwość spotkań służbowych, wyjazdy terenowe. Natomiast jeszcze niższe zużycie etyliny w latach 2020-2021 wiązało się z okresem pandemii, a co za tym idzie mniejszą ilością wyjazdów terenowych oraz zakupem w 2021r. samochodu hybrydowego. W roku 2022 zużycie etyliny ponownie wzrosło, na co wpływ miało znaczne rozluźnienie obostrzeń pandemicznych i konieczność nadrabiania zaległych wyjazdów z okresów zamknięcia. Dodatkowo do wzrostu przyczyniły się wyjazdy związane z poborami wody i lustracjami rzeki Odry. Dane szczegółowe w tabeli nr 14.

W tabeli nr 15 przedstawiono wskaźnik efektywności środowiskowej w odniesieniu do emisji dla CO_2, NOx, PM i SO_2 w kg/rok w przeliczeniu na jednego pracownika. Obliczenia wykonano na podstawie wskaźników GEMIS (Globales Emisssions – Modell Integrierter Systeme):

A wyliczone wg wzoru ilość zakupionego paliwa (l) x gęstość paliwa (kg/l) /1000

Tabela 12 Wartości wskaźników efektywności środowiskowej – zużycie etyliny w Mg.

Rok	2015*	2016*	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zużycie etyliny w Mg **A**	3,524	3,249	3,149	3,483	4,298	2,116	2,560	3,534
Ilość pracowników **B**	41	39	39	41	41	41	44	46
Wskaźnik (Mg/1 osobę) **R=A/B**	**0,086**	**0,083**	**0,081**	**0,085**	**0,105**	**0,051**	**0,058**	**0,076**

*nieprawidłowe ilości w 2015 i 2016 powstały z błędu rachunkowego

Tabela 13 Wartość wskaźników efektywności środowiskowej – emisja CO2, SO2, NOx, PM w kg/rok.

Masa wyemitowanych zanieczyszczeń [kg/rok]	**CO_2**	**SO_2**	**NOx**	**PM**
Rok 2015 [kg/rok] A	12666,2	5,60	6,53	0,75
Ilość pracowników B	41	41	41	41
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**308,93**	**0,14**	**0,16**	**0,02**
Rok 2016 [kg/rok] A	11679,3	5,16	6,02	0,69
Ilość pracowników B	39	39	39	39
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**299,47**	**0,13**	**0,15**	**0,02**
Rok 2017 [kg/rok] A	11317,7	5,00	5,84	0,67
Ilość pracowników B	39	39	39	39
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**290,20**	**0,13**	**0,15**	**0,02**
Rok 2018 [kg/rok] A	12530,6	5,54	6,46	0,74
Ilość pracowników B	41	41	41	41
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**305,62**	**0,14**	**0,16**	**0,02**

Rok 2019 [kg/rok] A	15448,7	6,83	7,97	0,91
Ilość pracowników B	41	41	41	41
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**376,80**	**0,17**	**0,19**	**0,02**
Rok 2020 [kg/rok] A	7594	3,36	3,92	0,42
Ilość pracowników B	41	41	41	41
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**185,22**	**0,08**	**0,1**	**0,01**
Rok 2021 [kg/rok] A	7776,1	4,02	3,16	0,43
Ilość pracowników B	44	44	44	44
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**176,73**	**0,09**	**0,07**	**0,01**
Rok 2022 [kg/rok] A	14086,4	6,26	4,924	0,67
Ilość pracowników B	46	46	46	46
Wskaźnik [kg/rok]/ 1osobę **R=A/B**	**306,22**	**0,13**	**0,107**	**0,01**

Ogrzewanie głównej siedziby RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim w 2022 r. zapewnia sieć grzewcza elektrociepłowni miejskiej. W 2019-2022 r. w RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim użytkowany był 1 klimatyzator, który podlega naszej kontroli. W latach tych nie stwierdzono ubytków czynnika chłodzącego, gdyż w związku z pracą zdalną spowodowaną panującą pandemią klimatyzator nie był używany.

7.2.3. Odpady

W RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim wytworzono następujące rozdaje odpadów:

Tabela 14 Odpady wytworzone w latach 2015 – 2022.

Kod odpadu	19 12 01 - papier i tektura			15 01 01 - opakowania z papieru i tektury			16 06 01* - baterie i akumulatory ołowiowe			16 06 05 - Inne baterie i akumulatory			16 02 13* - zużyte urządzenia (zawierające niebezpieczne elementy) inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12			16 02 14 -zużyte urządzenia (inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13)			16 02 16 - elementy usunięte ze zużytych urządzeń (inne niż wymienione w 160215)			20 03 07 - odpady wielkogabarytowe			20 01 36 - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż 200123 i 200135		
Rok/ wskaźnik	A	B	R	A	B	R	A	B	R	A	B	R	A	B	R	A	B	R	A	B	R	A	B	R	A	B	R
2015	0,055	41	1,34	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0,0073	41	0,18	0,060	41	1,46	0,180	41	4,39
2016	0	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39	0	0,350	39	8,97	0,0042	39	0,11[1]	0,060	39	1,54	0	39	0
2017	0	39	0	0,114[2]	39	2,92	0	39	0	0	39	0	0,018[2]	39	0,46	0,135[2]	39	3,46	0	39	0	0,780[2]	39	20	0	39	0
2018	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0
2019	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0,103	41	2,51	0	41	0	0	41	0	0	41	0
2020	0	41	0	0	41	0	0,036	41	0,878	0,001	41	0,024	0,030	41	0,731	0,406	41	9,902	0	41	0	0,040	41	0,976	0	41	0
2021	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0
2022	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0
Wartość	Mg/rok (A)									Ilość pracowników (B)									R= A/B x 1000								

[1]w Deklaracji za rok 2016 wskaźnik wynosił 1,08. Począwszy od Deklaracji za rok 2016 zmieniono wskaźnik na 0,11 z uwagi na nieprawidłowość powstałą z błędu pisarskiego.

[2]w Deklaracji za rok 2017 nieprawidłowo podano ilości odpadów oraz kody odpadów, co jest oczywistą omyłką pisarską

7.3 Efekty działalności środowiskowej związane z pośrednimi aspektami środowiskowymi

7.3.1 Plany zadań ochronnych Natura 2000

Pracownicy RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim wykonują swoje ustawowe zadania uczestnicząc w postępowaniach administracyjnych, zajmując stanowisko w sprawach związanych z ochroną środowiska, przyrody i szkodami w środowisku poprzez wydawanie m.in. decyzji, postanowień, uzgodnień i opinii.

Tabela 15 Wykaz przyjętych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (stan na 2022 rok).

Lp.	Obszar Natura 2000	Data podpisania zarządzenia	Data ogłoszenia w dzienniku urzędowym województwa lubuskiego
1.	Puszcza Barlinecka PLB080001	21.08.2013 r.	01.10.2013 r.
2.	Skwierzyna PLH080041	08.10.2013 r.	28.10.2013 r.
3.	Lasy Dobrosułowskie PLH080037	09.10.2013 r.	30.10.2013 r.
4.	Sulechów PLH080043	23.10.2013 r.	30.10.2013 r.
5.	Jezioro Janiszowice PLH080053	14.11.2013 r.	20.11.2013 r.
6.	Nowogrodzkie Przygiełkowisko PLH080054	15.11.2013 r.	20.11.2013 r.
7.	Diabelski Staw koło Radomicka PLH080056	26.11.2013 r.	28.11.2013 r.
8.	Dolina Pliszki PLH080011	10.01.2014 r.	20.01.2014 r.
9.	Dolina Dolnej Noteci PLB080002	14.01.2014 r.	21.01.2014 r.
10.	Pojezierze Sławskie PLB300011	14.01.2014 r.	24.01.2014 r.
11.	Ujście Noteci PLH080006	28.01.2014 r.	31.01.2014 r.
12.	Kargowskie Zakola Odry PLB080012	07.03.2014 r.	10.03.2014 r.
13.	Puszcza Notecka PLB300015	03.03.2014 r.	18.03.2014 r.
14.	Dolina Leniwej Obry PLH080001	24.03.2014 r.	31.03.2014 r.
15.	Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLH080002	28.03.2014 r.	08.04.2014 r.

16.	Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008	07.04.2014 r.	11.04.2014 r.
17.	Ujście Ilanki PLH080015	17.04.2014 r.	22.04.2014 r.
18.	Nowosolska Dolina Odry PLH080014	25.04.2014 r.	28.04.2014 r.
19.	Dolina Ilanki PLH080009	25.04.2014 r.	28.04.2014 r.
20.	Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002	29.04.2014 r.	05.05.2014 r.
21.	Bory Dolnośląskie PLB020005	21.05.2014 r.	21.05.2014 r.
22.	Łęgi Odrzańskie PLB020008	21.05.2014 r.	21.05.2014 r.
23.	Jezioro Kozie PLH320010	29.04.2014 r.	07.05.2014 r.
24.	Łęgi Odrzańskie PLH020008	30.09.2014 r.	1.10.2014 r.
25.	Dolina Dolnej Kwisy PLH020050	29.12.2014 r.	30.12.2014 r.
26.	Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048	22.01.2015 r.	23.01.2015 r.
27.	Bytnica PLH080034	24.02.2015 r.	25.02.2015 r.
28.	Mopkowy tunel koło Krzystkowic PLH080024	24.02.2015 r.	25.02.2015 r.
29.	Wilki nad Nysą PLH080044	02.03.2015 r.	03.03.2015 r.
30.	Ostoja Witnicko-Dębniańska PLB320015	15.04.2015 r.	20.04.2015 r.
31.	Bory Chrobotkowe Puszczy Noteckiej PLH080032	04.05.2015 r.	05.05.2015 r.
32.	Łęgi koło Wymiarek PLH080059	18.12.2015 r.	22.12.2015 r.
33.	Łęgi koło Słubic PLH080013	08.02.2016 r.	11.02.2016 r.
34.	Otyń PLH080040	11.08.2016 r.	11.08.2016 r.
35.	Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach PLH080035	07.03.2017 r.	08.03.2017 r.
36.	Bory Chrobotkowe koło Brzózki PLH080031	30.03.2017 r.	31.03.2017 r.
37.	Bory Babimojskie PLH080063	30.03.2017 r.	31.03.2017 r.
38.	Mierkowskie Wydmy PLH080039	30.03.2017 r.	31.03.2017 r.

39.	Borowina PLH080030	30.03.2017 r.	31.03.2017 r.
40.	Dolina Środkowej Odry PLH080004	13.07.2017 r.	14.07.2017 r.
41.	Murawy Gorzowskie PLH080058	08.12.2017 r.	12.12.2017 r.
42.	Brożek PLH080051	04.04.2018 r.	04.04.2018 r.
43.	Nietoperek PLH08003	22.08.2018 r.	27.08.2018 r.
44.	Żurawie Bagno Sławskie PLH080047	31.03.2020 r.	01.04.2020 r.
45.	Torfowisko Młodno PLH080005	12.05.2020 r.	14.05.2020 r.
46.	Jeziora Gościmskie PLH 080036	28.09.2020r.	29.09.2020r.
47.	Stara Dąbrowa w Korytach PLH 080042	16.02.2021r.	18.02.2021r.
48.	Lasy Puszczy nad Drawą PLB 320016	29.10.2021r.	03.11.2021r.
49.	Dąbrowy Gubińskie PLH080069	18.02.2022 r.	18.02.2022 r.
50.	Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	23.11. 2022 r.	24.11.2022 r.

Realizacja postanowień treści ustanowionych Planów umożliwia utrzymanie lub poprawę stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, dla których ochrony wyznaczone zostały obszary Natura 2000.

7.4 Edukacja ekologiczna i rozpowszechnianie informacji.

Dobrymi praktykami zarządzania środowiskowego w zakresie edukacji ekologicznej i rozpowszechniania informacji jest prowadzenie szeroko rozumianej edukacji w celu, m.in. pogłębiania publicznej świadomości problemów związanych ze środowiskiem, dostarczania praktycznych informacji na temat codziennego wkładu w ochronę środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, tworzenia nowych wzorców zachowań wśród różnych grup w społeczeństwie.

Wspólna realizacja przedsięwzięć edukacyjnych, promocja wiedzy o przyrodzie i jej ochronie, zwiększanie świadomości ekologicznej młodych Lubuszan, to jeden z ważniejszych celów, jaki postawiła sobie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Wspieranie prawne i inwestowanie w nieformalną edukację jest niezbędne,

wśród mieszkańców województwa lubuskiego. Pozwala to jednocześnie rozwijać społeczeństwo akceptujące konieczność ochrony środowiska i kierujące się zasadami zrównoważonego rozwoju.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. współpracuje z placówkami, m.in. oświaty, kultury, organizacjami pozarządowymi, a także organizuje konferencje, prowadzi warsztaty, szkolenia spotkania. Edukacja ekologiczna jest ukierunkowana na ochronę środowiska i kształtowanie proekologicznych wzorców.

Aktywność Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim ma również na celu zapoznanie pracowników administracji samorządowej, członków kół łowieckich oraz społeczności lokalnej z prawnymi aspektami dotyczącymi sytuacji konfliktowych związanych z obecnością zwierząt prawnie chronionych i działaniami podejmowanymi przez człowieka.

W roku 2022 prowadzenie aktywnej działalności edukacyjnej wciąż było utrudnione przez panującą pandemię, jednak nieporównywalnie łatwiejsze niż w latach 2020-2021. W roku 2022 zleciliśmy wykonanie, transport i montaż 144 szt. tablic edukacyjnych, informacyjnych na terenie obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody oraz do oznaczania granic stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową. W dziesięciu obszarach Natura 2000 oraz siedmiu rezerwatach przyrody stanęły nowe tablice informujące o nazwie danej formy ochrony przyrody.

W ramach akcji edukacyjnych zorganizowaliśmy dwa spacery krajobrazowe dla dzieci i seniorów z okazji Dnia Krajobrazu. Walczyliśmy z fake newsami na temat IGO oraz edukowaliśmy o mądrym dokarmianiu ptaków.

Zakupiliśmy 200 pendrive'ów, na których zostały nagrane materiały filmowe o wybranych rezerwatach przyrody w województwie lubuskim. Przed siedzibą RDOŚ znalazła się nowa tablica informacyjna o wilkach i prawidłowych zachowań w przypadku kontaktu z wilkami.

W 2022 roku odbyło się Podsumowanie projektu „Natura Viadrina +" realizowanego na terenie rezerwatu i obszaru Natura 2000 Nietoperek. W obiektach należących do Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego-Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie oprócz prowadzonych badań naukowych, zainstalowany został monitoring mikroklimatu. W celu ochrony hibernujących nietoperzy, których liczba wynosi około 35 tysięcy, zamontowano 10 krat zabezpieczających teren rezerwatu przed wstępem osób niepowołanych oraz stworzono wystawę edukacyjną.

19 lipca 2022r. w ramach polsko-niemieckiego projektu „Natura Viadrina" w biurze Landschaftsplegeverband Mittlere Oder (Stowarzyszenie Ochrony Krajobrazu Środkowej Odry) we Frankfurcie nad Odrą, odbyło się spotkanie poświęcone motylom dziennym z rodziny modraszkowatych.

Wykaz projektów, konferencji, szkoleń, spotkań, konkursów, osiągnięć realizowanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2013-2022 zamieszczono w tabeli nr 16.

Tabela 16 Wykaz działań edukacyjnych prowadzonych przez RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2013-2022.

Rok	Temat	Grupa docelowa	Cel
2013	Prowadzenie warsztatów szkoleniowych dla pracowników PGL LP w zakresie „Rozpoznawania chronionych gatunków roślin i grzybów przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000"	Dla pracowników Nadleśnictwa Kłodawa	Uzupełnienie inwentaryzacji chronionych i rzadkich gatunków głownie roślin i grzybów terenu Nadleśnictwa i ich rozpoznawanie w terenie. Poznanie gatunków do tej pory niezidentyfikowanych, lecz potencjalnie mogących występować na terenie Nadleśnictwa.
	Zorganizowanie i prowadzenie szkolenia pn. „Procedury ocen oddziaływania na środowisko w teorii i praktyce".	Dla jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego	Usystematyzowanie wiedzy pracowników administracji publicznej, rozwiązywanie problemów powstających w trakcie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
	Konkurs „Lubuskie dzieci radzą, jak zbierać i segregować śmieci" w ramach projektu, pn. „Zielone Lubuskie"	Do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców z placówek oświatowych z całego województwa lubuskiego.	Edukacja przyrodnicza, podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności
	Konkurs ogólnopolski „Las o każdej porze" zorganizowała kontynuację zadania „Zielone Lubuskie".	Do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców z placówek oświatowych z całego kraju.	Edukacja przyrodnicza, podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności
	Wojewódzkiego konkurs „Lider Lubuskiej Edukacji Ekologicznej 2012/2013"	Do placówek oświatowych z całego województwa lubuskiego	Edukacja przyrodnicza, podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczność
2014	Zorganizowanie i prowadzenie szkolenia pn. „Dokument planistyczny jako narzędzie zrównoważonego rozwoju gmin i ochrony środowiska".	Dla jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego.	Poprawa jakości dokumentów planistycznych przygotowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego.
2015	Udział w nagraniu audycji TV pt. „Las bliżej nas"	Dla dzieci i młodzieży	Kształtowanie świadomości ekologicznej oraz wrażliwości przyrodniczej dzieci i młodzieży
	Udział w realizacji programu - nagrania materiału filmowego - dotyczącego obszaru Natura 2000 Nietoperek PLH080003	Mieszkańcy regionu województwa lubuskiego	przekazanie informacji o hibernacji nietoperzy w obszarze Natura 2000 Nietoperek PLH080003
	Współorganizacja konkursu "Zdrowym być to zdrowo żyć"	Uczniowie Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.	Inicjatywa wychowywania młodego pokolenia w poczuciu odpowiedzialności za stan swojego zdrowia, pośrednio także za stan otaczającej przyrody, w tym zwrócenie uwagi na to co spożywamy.
	Współorganizacja w VII Wojewódzkim Przeglądzie Teatrzyków Ekologicznych „Zielony Kapturek"	Uczniowie Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.	Promowanie wśród dzieci i młodzieży idei dbałości o środowisko naturalne, kształtowania właściwych postaw proekologicznych,

			zdrowego stylu życia oraz rozwijania zainteresowań kulturą teatralną i literaturą.
	Prowadzenie szkolenia dot. szkód wyrządzanych w uprawach rolnych przez zwierzynę łowną i zwierzęta prawnie chronione	Pracownicy Urzędu Gminy Santok	Przedstawienie zakresu prawnego odpowiedzialności za szkody
	Prowadzenie szkolenia na Regionalnej naradzie szkoleniowej z zakresu ochrony lasu i ochrony przyrody	Pracownicy nadleśnictw województwa lubuskiego	Przedstawienie i omówienie tematyki związanej z art. 118, 118a oraz 118b ustawy o ochronie przyrody.
	Wygłoszenie wykładu na Konferencji naukowej z okazji 30-lecia Łagowsko-Sulęcińskiego parku Krajobrazowego	Społeczność lokalna i regionalna oraz przedstawiciele instytucji i organizacji zajmujących się ochroną przyrody	Przedstawienie tematyki związanej z fauną ptaków Łagowsko-Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego w latach 1985-2015
	Wygłoszenie referatów dotyczących procedury planistycznej i ochrony zieleni na seminarium szkoleniowym organizowanym przez Wojewodę Lubuskiego	Przedstawiciele organów administracji publicznej rządowej i samorządowej województwa lubuskiego	Przedstawienie uproszczonej formy procedury planistycznej oraz ukazanie znaczenia terenów zieleni w przestrzeni miejskiej
2016	Udział w XXIX edycji Konkursu "Mój Las"	Dla dzieci i młodzieży	Kształtowanie świadomości ekologicznej oraz wrażliwości przyrodniczej dzieci i młodzieży
	Uroczyste podsumowanie pracy kół LOP w 2015r	Dla dzieci i młodzieży	Troska organizatorów o wychowywanie dzieci i młodzieży w poczuciu odpowiedzialności za stan otaczającej przyrody
	Uroczyste podsumowanie konkursów LOP „Mój Las XXIX-edycja", „Woda źródłem Życia" , „Nie wypalajmy traw", „Poznajemy Przyrodę Polskę"	Dla dzieci i młodzieży	Rozbudzanie wśród młodego pokolenia zainteresowania pięknem przyrody, potrzebą jej ochrony oraz poznanie możliwości racjonalnego gospodarowania jej zasobami, tak aby zachować dziedzictwo przyrodnicze dla przyszłych pokoleń
	Wygłoszenie prelekcji na V podsumowaniu polowania na bobra w sezonie 2015/2016 dotyczącym ochrony zwierząt prawnie chronionych w aspekcie strat, jakie stanowią w środowisku naturalnym człowieka	Starosta Strzelecko-Drezdenecki, burmistrzowie, wójtowie, nadleśniczy	Przedstawienie zakresu prawnego odpowiedzialności za szkody
	Udział w programie edukacyjnym realizowanym razem z Gimnazjum Nr 6 w Gorzowie Wielkopolskim na terenie rezerwatu przyrody „Gorzowskie Murawy"	Dla dzieci i młodzieży	Poszerzenie wiedzy w zakresie roli, znaczenia i udostępnienia rezerwatów przyrody na przykładzie „Muraw Gorzowskich"
	Udział w nagraniu materiału filmowego dla TVP3 Gorzów Wlkp. na temat ochrony rybołowa	Mieszkańcy województwa lubuskiego	Poszerzenie wiedzy na temat ochrony rybołowa
	Wygłoszenie prelekcji na spotkaniu dotyczącym reintrodukcji sokoła wędrownego na terenie Nadleśnictwa Barlinek w latach 2001-2015	Pracownicy Nadleśnictwa Barlinek	Wymiana informacji i doświadczeń w zakresie ochrony sokoła wędrownego oraz rybołowa na terenie Nadleśnictwa Barlinek i woj. lubuskiego
	Wygłoszenie prezentacji pt. "Inwestycje - przyroda województwa lubuskiego"	Liga Ochrony Przyrody	Poznawanie cennych obiektów przyrodniczych rezerwatów przyrody, sposobów ich ochrony gospodarowania oraz przedstawienie informacji dot. bogactwa przyrodniczego woj. lubuskiego i rozwoju inwestycyjnego regionu
	Wygłoszenie prelekcji dotyczącej ochrony bobra oraz możliwości derogacji	ZO PZŁ w Gorzowie Wlkp.	Omówienie wybranych przepisów z ustawy o ochronie przyrody, Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim

			w sprawie odstrzału redukcyjnego bobrów oraz treści porozumienia GDOŚ z Zarządem Krajowym PZŁ
	Wygłoszenie wykładu na spotkaniu wiejskim na temat wilka	Mieszkańcy wsi Rudnica	Omówienie biologii wilka oraz zagrożeń związanych z obecnością wilka
	Szkolenie pod tytułem „Procedury ocen oddziaływania na środowisko w świetle zmian ustawy ooś",	pracownicy jednostek samorządu terytorialnego	Celem projektu realizowanego poprzez szkolenie pt. „Procedury ocen oddziaływania na środowisko w świetle zmian ustawy ooś" było usprawnienie przebiegu procedury ooś poprzez zwiększenie świadomości pracowników administracji publicznej zajmujących się ooś, podniesienie wartości merytorycznej wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ponadto niniejsze szkolenie miało celu ograniczenie ryzyka błędów w postępowaniach administracyjnych związanych z oceną oddziaływania na środowisko.
	Konferencja "Ochrona krajobrazu obowiązek czy szansa na zrównoważony rozwój"	Przedstawiciele regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, urzędów wojewódzkich, urzędów marszałkowskich, urzędów gmin, regionalnej dyrekcji lasów państwowych, generalnej dyrekcji dróg krajowych i autostrad, regionalnych biur gospodarki przestrzennej, parków narodowych i krajobrazowych, szkół wyższych, firm opracowujących dokumentacje planistyczne oraz opracowania dotyczące środowiska (ekofizjografie, prognozy i raporty oddziaływania na środowisko), firm zajmujących się lokalizowaniem farm wiatrowych.	Poszerzenie wiedzy na temat podstawowych zagadnień dotyczących poszczególnych elementów tworzących krajobraz oraz znaczenie krajobrazu i jego zachowania w zrównoważonym rozwoju.
2017	Udział w wiadomościach TVP3 Gorzów, nt. ochrona rybołowa	Mieszkańcy woj. lubuskiego	Edukacja mieszkańców województwa lubuskiego, przedstawienie informacji na temat biologii rybołowa
	Udział w wiadomościach TVP3 Gorzów, nt. ochrona bociana białego	Mieszkańcy woj. lubuskiego	Edukacja mieszkańców województwa lubuskiego, przedstawienie informacji na temat ochrony bociana białego
	Przeprowadzenie szkolenia dotyczącego ochrony bobra oraz możliwości derogacji	ZO PZŁ w Zielonej Górze	Omówienie wybranych przepisów ustawy o ochronie przyrody, Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie odstrzału redukcyjnego bobrów oraz treści porozumienia GDOŚ z zarządem Krajowym PZŁ
	Przeprowadzenie konsultacji społecznych w formie spotkań dotyczących planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry	Nadleśnictwa, samorządy terytorialne, rolnicy	Omówienie celów i zadań ochronnych, podstaw prawnych, lokalnych korzyści płynących z ustanowienia obszaru Natura 2000, sposobów i możliwości gospodarowania na obszarze oraz przedstawienie sposobów nadzoru RDOŚ nad obszarem Natura 2000
	Przeprowadzenie szkolenia z rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt "Zwiastuny wiosny"	Dla dzieci i dorosłych	Edukacja dzieci i dorosłych w zakresie rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt, które można spotkać wiosną
	Współorganizacja konkursu - IX Wojewódzki Przegląd	Uczniowie Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.	Promowania wśród dzieci i młodzieży idei dbałości o środowisko naturalne, kształtowania właściwych postaw

	Teatrzyków Ekologicznych „Zielony Kapturek"		proekologicznych, zdrowego stylu życia oraz rozwijania zainteresowań kulturą teatralną i literaturą.
	Przeprowadzenie spotkania dotyczącego odstrzału bobra europejskiego	Starosta strzelecko-drezdenecki, burmistrzowie, wójtowie, nadleśnictwa	Podsumowanie realizacji zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim dot. odstrzału bobra w woj. lubuskim ze szczególnym uwzględnieniem pow. strzelecko-drezdeneckiego
	Przeprowadzenie spotkania dotyczącego odstrzału bobra europejskiego	Starosta strzelecko-drezdenecki, sołtysi, myśliwi, nadleśnictwa	Podsumowanie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim dotyczącego odstrzału bobra w woj. lubuskim oraz warunki wykonania odstrzału redukcyjnego bobra na terenach wyłączonych z zarządzenia
2018	Przeprowadzenie prelekcji podczas szkolenia pn. Ochrona lasu i ochrona przyrody dla specjalistów nadleśnictw RDLP	Przedstawiciele regionalnej dyrekcji lasów państwowych w Szczecinie	Interpretacja art. 118 ustawy o ochronie przyrody - zgłoszenie prowadzenia działań - problematyka oparta na wybranych przykładach. Poszerzenie wiedzy na temat ochrony rybołowa na wybranych obszarach Natura 2000 w RDLP w Polsce na przykładzie RDLP w Szczecinie
	Współorganizacja konkursu - X Wojewódzki Przegląd Teatrzyków Ekologicznych „Zielony Kapturek"	Uczniowie Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.	Promowania wśród dzieci i młodzieży idei dbałości o środowisko naturalne, kształtowania właściwych postaw proekologicznych, zdrowego stylu życia oraz rozwijania zainteresowań kulturą teatralną i literaturą.
	Wywiad dla TVP	Mieszkańcy woj. lubuskiego	Przedstawienie widzom zasobów przyrodniczych rezerwatu, tj. chronionych siedlisk i gatunków oraz możliwości jego eksploracji w związku z jego udostępnieniem poprzez wyznaczenie ścieżki pieszo-rowerowej.
	Stoisko podczas Flisu Nadodrzańskiego 2018	Mieszkańcy Sołectwa Gostchorze, Gmina Krosno Odrzańskie	Promowanie ochrony przyrody przez obsługę stoiska edukacyjno-informacyjnego RDOŚ w GW na terenie miejscowości Gostchorze dla flisaków i gości uczestników Flisu.
	Organizacja spaceru z Okazji Dnia Krajobrazu po rezerwacie przyrody „Gorzowskie Murawy"	Uczniowie szkół ponadpodstawowych	Przeprowadzenie edukacji w ramach „Dnia Krajobrazu" dot. zasad i możliwości realizacji działań ochronnych w rezerwacie przyrody gorzowskie Murawy i obszarze natura 2000 Murawy Gorzowskie.
	Wygłoszenie prelekcji podczas szkolenia "Masz prawo do skutecznej ochrony przyrody"	szkolenie dla funkcjonariuszy policji województwa lubuskiego	Omówienie przepisów ochrony przyrody (m.in. formy ochrony przyrody, sytuacji, gdy drzewo jest siedliskiem gatunku chronionego)
	Przeprowadzenie szkolenia z zakresu ochrony strefowej gatunków chronionych	służby terenowe Nadleśnictwa Międzyrzecz	Omówienie zasad wyznaczania stref ochrony ostoi
	Organizacja konferencji pn. "Nie taki wilk straszny, jak go malują",	służby nadleśnictw, samorządy (gminy, powiaty), lekarze wet. (woj. i powiat.), LIR, LODR, LUW	Przekazanie wiedzy dot. sytuacji mogących powodować zagrożenie bezpieczeństwa człowieka powodowane obecnością wilka w środowisku, a także omówienie biologii wilka
	Uczestniczono w warsztatach naukowych w Niemczech poświęconych problematyce ochrony rybołowa na pograniczu polsko-niemieckim,		Prezentacja aktualnego stanu populacji rybołowa w województwie lubuskim oraz podejmowanych działań na rzecz ochrony gatunku i jego siedlisk w regionie Ziemi Lubuskiej.
2019	Zorganizowano spotkanie dotyczące zapobiegania szkodom wyrządzanym przez zwierzęta objęte ochroną i likwidacja szkód	spotkanie sołtysów i rad sołeckich Gminy Witnica, WIOŚ Zielona Góra, PN Ujście Warty	Omówienie sposobów zapobiegania szkód wyrządzanych przez zwierzęta objęte ochroną

	wyrządzonych przez bobry, wilki		
	Wygłoszono prelekcję w trakcie szkolenia	Pracownicy Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze	Omówienie tematu wycinki drzew w procesie przygotowania i realizacji inwestycji drogowych oraz ochrony gatunkowej
	Wygłoszono prelekcję podczas szkolenia „Masz prawo do skutecznej ochrony przyrody"	Funkcjonariusze Policji	Szkolenie dla funkcjonariuszy policji dot. przepisów ochrony przyrody (m.in. form ochrony przyrody, sytuacje, gdy drzewo jest siedliskiem gatunku chronionego)
	Oprowadzenie wycieczki „Formy ochrony przyrody na terenie Puszczy Gorzowskiej"	PTTK, młodzież szkolna	Przybliżenie funkcjonowania lubuskich form ochrony przyrody lokalnej społeczności
	Oprowadzenie wycieczki podczas Spotkania Przyrodników w Ostrowcu połączone (8 km wyprawa terenowa, ognisko, uhonorowanie dzieci i młodzieży, które zwyciężyły w konkursach przyrodniczych oraz zwiedzanie wystawy nagrodzonych prac)	LOP, młodzież szkolna	Przybliżenie zasad ochrony Ostoi Ptasiej N2000 Ostoja Witnicko-Debniańska lokalnym społecznościom i członkom LOP Dębno, w tym przybliżenie najmłodszym uczestnikom piękna przyrody ożywionej oraz przekazanie publikacji jako nagród w konkursach przyrodniczych
	Przedstawienie prezentacji "Siedliska hydrogeniczne okolic Santoka" podczas Dni Krajobrazu	młodzież szkolna	Zapoznanie z bogactwem przyrodniczym Santoka i jego okolic
2020	Warsztaty poświęcone znaczeniu mokradeł i terenów podmokłych w kontekście różnorodności biologicznej	młodzież szkolna	Przedstawienie znaczenia mokradeł i terenów podmokłych dla różnorodności biologicznej
	Konferencja naukowa 'Technologie przyszłości"	Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego	Przedstawienie możliwości dbania o zasoby przyrodnicze i środowisko w kontekście OZE i przy wykorzystaniu technologicznych rozwiązań
	Uroczyste otwarcie „Skweru edukacyjnego" przed siedzibą Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, połączone z sadzeniem drzew i krzewów przyjaznych ptakom i owadom	Przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej, LOP, Zespołu Parków Krajobrazowych województwa Lubuskiego	Zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony przyrody, a także znaczenie lasów, zadrzewień, drzew kwitnących i roślin miododajnych dla życia ptaków i owadów
	Cykl Szlakiem Lubuskich Rezerwatów - pierwszy materiał filmowy o rezerwacie przyrody „Santockie Zakole".	Wszyscy zainteresowani pięknem ziemi lubuskiej	Zachęcenie do poznania rezerwatów przyrody województwa lubuskiego
2021	Cykl Szlakiem Lubuskich Rezerwatów – „Gorzowskie Murawy" (film)	Wszyscy zainteresowani pięknem ziemi lubuskiej	Zachęcenie do poznania rezerwatów przyrody województwa lubuskiego
	Seminarium „Stan ochrony wilka (***Canis lupus***) w Polsce Zachodniej – wyzwania i możliwości" - online	Dostępne dla wszystkich zainteresowanych	Przedstawienie stanu ochrony wilka
	Cykl Szlakiem Lubuskich Rezerwatów – „ Buki Zdroiskie im. Prof. Lucjana Agapowa" (film)	Wszyscy zainteresowani pięknem ziemi lubuskiej	Zachęcenie do poznania rezerwatów przyrody województwa lubuskiego
	Webinarium poświęcone wilkom	przedstawiciele samorządów szczebla podstawowego i powiatowego, Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i Zielonej Górze oraz nadleśnictw, Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku, Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Zielonej Górze, Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim oraz komend powiatowych,	omówienie regulacji prawnych dotyczących statusu gatunku, wybranych przepisów związanych z wydawaniem zezwoleń derogacyjnych mających na celu zapobieganie zagrożeniom i ochronie wilka oraz możliwości minimalizowania sytuacji konfliktowych

		Zarządów Okręgowych PZŁ, WWF Polsk	
	Spacer po „Gorzowskich Murawach „ z okazji Dnia dziecka – terenowe zajęcia edukacyjne	Uczniowie klasy VII Szkoły Podstawowej nr 11 w Gorzowie Wielkopolskim	Poznanie piękna rezerwatu „Gorzowskie Murawy"
	Cykl Szlakiem Lubuskich Rezerwatów – „Lubiatowskie Uroczyska" (film)	Wszyscy zainteresowani pięknem ziemi lubuskiej	Zachęcenie do poznania rezerwatów przyrody województwa lubuskiego
	Cykl Szlakiem Lubuskich Rezerwatów – „Lemierzyce" i „Dolinę Postomii" (film)	Wszyscy zainteresowani pięknem ziemi lubuskiej	Zachęcenie do poznania rezerwatów przyrody województwa lubuskiego
2022	Projekt edukacyjny pn. „Dni Grodu Santok. Naturalnie profilaktycznie. Spotkanie 2. Wilki".	uczniowie szkół podstawowych i mieszkańcy Santoka	Poznanie wilków i zasad bezpieczeństwa na wypadek spotkania z tymi drapieżnikami.
	Szkolenie z zasad ochrony strefowej ptaków drapieżnych	pracownicy nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze	Zaprezentowanie aspektów prawnych oraz dobrych praktyk przy wdrażaniu ochrony strefowej
	Prelekcja o inwazyjnych gatunkach obcych	Uczniowie klasy 7 i 8 SP w Santoku	nauka rozpoznawania IGO zwierząt i roślin występujących na obszarze Polski i województwa lubuskiego
	Prelekcja „Odnawialne źródła energii jako czynniki chroniące klimat"	Uczniowie zakwalifikowani do międzynarodowego projektu „Uwrażliwienie niemieckich i polskich licealistów na problem klimatyczny"	Wypracowywanie wśród młodszego pokolenia, świadomości, że problemy związane ze zmianami klimatycznymi są wyzwaniem transgranicznym
	Szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji planu zadań ochronnych dla Nadleśnictwa Sulęcin	Leśnicy Nadleśnictwa Sulęcin	Doskonalenie znajomości i umiejętności rozpoznawania w terenie płatów siedlisk przyrodniczych, ich charakterystycznych kombinacji gatunków oraz gatunków wyróżniających jednostki fitosocjologiczne, opisujące poszczególne siedliska przyrodnicze.
	Gra terenowa „Wytrop drzewa" dla uczniów ze szkoły podstawowej W ramach kampanii „ZazielńMY Gorzów"	Uczniowie gorzowskich szkół podstawowych	nauka rozpoznawania drzew rosnących w parkach miejskich oraz zdobycie wiedzy o zwierzętach zamieszkujących zielone tereny w miastach.
	Akcja „Sprzątanie świata" w rezerwacie Gorzowskie Murawy	Uczniowie gorzowskich szkół podstawowych	Praktyczna nauka dbania o czystość planety
	Szkolenia dla pracowników jednostek terytorialnych lubuskiej Policji z zakresu przepisów ochrony przyrody	pracownicy jednostek terytorialnych lubuskiej Policji	analiza aktów prawnych dotyczących ochrony gatunkowej wraz z omówieniem najczęściej naruszanych przepisów odnoszących się do ochrony gatunkowej oraz podstawy prawne dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się Inwazyjnych Gatunków Obcych (IGO)
	Obchody Dnia Krajobrazu 2022 – spacery krajobrazowe	uczniowie szkoły podstawowej w Bogdańcu oraz seniorzy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Bogdańcu, dzieci z Przedszkola Miejskiego 29 w Gorzowie Wielkopolskim	Poznawanie walorów krajobrazowych wybranych miejsc rezerwatu przyrody „Dębowa Góra"
	seminarium szkoleniowe „Wpływ infrastruktury energetycznej na bioróżnorodność i krajobraz"	przedstawiciele lubuskich samorządów, nadleśnictw, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, Parku Narodowego „Ujście Warty", Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, spółek PGE Energia	wymiana doświadczeń między przedstawicielami środowisk przyrodniczych, naukowych oraz sektora energetycznego.

		Odnawialna i ENEA S.A. oraz pracownicy RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim	
	Webinarium poświęcone zagrożeniom i ochronie wilka oraz możliwościom minimalizowania sytuacji konfliktowych	Przedstawiciele lubuskich jednostek samorządu terytorialnego	przedstawienie najważniejszych kwestii związanych z tymi drapieżnikami
	Webinarium – formalno-prawne aspekty ograniczania liczebności populacji bobra	Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Zielonej Górze	Przekazanie wiedzy z zakresu ekologii gatunku, zagadnień związanych z ochroną bobrów oraz regulacji prawnych dotyczących regulacji liczebności populacji bobrów

Tabela 17. Wykaz publikacji wydanych przez RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2013-2022.

Rodzaj publikacji	Tytuł publikacji	Rok wydania
Książka	Ochrona ptaków w mieście.	2013
Książka	Obszary Natura 2000 w województwie lubuskim.	2014
Broszura	Plany zadań ochronnych w pigułce na przykładzie obszarów Natura 2000 w województwie lubuskim.	2014
Książka	Rezerwaty przyrody w województwie lubuskim.	2014
Książka	Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków szponiastych województwa lubuskiego.	2014
Książka	Lichenobiota województwa lubuskiego na terenach obszarów Natura 2000.	2016
Książka	Ochrona ptaków w mieście.	2016
Ulotka	Rezerwat Gorzowskie Murawy	2018
Folder	Rezerwat przyrody Gorzowskie Murawy	2019
Książka	„Przewodnik po Rezerwacie „Gorzowskie Murawy"	2020
Książka	„Nietoperze Rezerwatu Nietoperek badania, zagrożenia, ochrona"	2020
Album fotograficzny	*„Orły, kanie i rybołowy. Majestat i Piękno Ziemi Lubuskiej".*	2020

Wszystkie wydane publikacje przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim przekazywane są do bibliotek na terenie Polski zgodnie z obowiązującymi przepisami. Poza tym, publikacje i foldery przekazywane są nieodpłatnie m.in. jednostkom naukowym, szkołom, jednostkom samorządowym oraz zainteresowanym osobom. Publikacje wykorzystywane są również jako nagrody w licznych konkursach i olimpiadach.

8 WYMAGANIA PRAWNE

Realizacja wymagań prawnych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim jest podstawą jej funkcjonowania jako organu administracji rządowej niezespolonej. Rzetelnie wypełniamy nałożone prawem obowiązki, w tym obowiązki w zakresie sprawozdawczości środowiskowej z tytułu używania samochodów służbowych i 1 klimatyzatora (opłaty za korzystanie ze środowiska, raportowanie do bazy KOBIZE) oraz selektywnej zbiórki odpadów powstałych w wyniku naszej działalności i odpadów komunalnych zgodnie z regulacjami prawnymi obowiązującymi na terenie miasta Gorzów Wielkopolski.

Wszyscy pracownicy posiadają narzędzie do sprawdzania aktualnego stanu prawnego, poprzez dostęp do internetowego systemu informacji prawnej LEX, a także mają możliwość konsultacji z Radcą Prawnym. Pracownicy uczestniczą również w szkoleniach, celem m.in. poszerzenia wiedzy w zakresie interpretacji bądź planowanych zmian przepisów prawa.

Ponadto pracownicy mają elektroniczny dostęp do folderów znajdujących się na ogólnodostępnym serwerze, w których zamieszczane są zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

9 KOMUNIKACJA

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, pośrednio oddziałuje przez swoje decyzje na środowisko i życie społeczności lokalnej. W przypadku Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. komunikowanie musi być niezawodne zarówno w sferze wewnętrznej - wewnątrz organizacji, jak i zewnętrznej – w komunikowaniu się z mieszkańcami, przedstawicielami innych instytucji, jednostek samorządowych czy z mediami.

Skuteczna komunikacja wewnętrzna promuje zmiany, pomaga w zdobywaniu poparcia dla projektów wdrażanych wewnątrz organizacji na wszystkich szczeblach. Dzięki skutecznej komunikacji wyjaśniony zostaje pracownikom cel tych działań. Podstawowym sposobem komunikowania się w Urzędzie jest komunikacja bezpośrednia (werbalna) i pośrednia (e-mailowa). Komunikacja bezpośrednia polega na prowadzeniu rozmów między pracownikami podczas zebrań, narad, w tym w obrębie komórek organizacyjnych, spotkań Kierownictwa

z załogą, a także rozmów indywidualnych. Na komunikację pośrednią składają się e-maile informacyjne, newslettery oraz Informator Pracownika wydawany na początku każdego miesiąca.

Plan Komunikacji w RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim koncentruje się na trzech kluczowych grupach:

a) Dyrektor i Zastępca Dyrektora;
b) Naczelnicy;
c) Pracownicy Urzędu.

Najistotniejszymi kanałami przekazywania informacji wewnątrz instytucji RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim są:

a) informowanie bezpośrednie:
   - spotkania Dyrektora z Naczelnikami wydziałów,
   - przekazywanie przez Naczelników informacji pracownikom,
   - bezpośrednia, nieformalna komunikacja pracowników z przełożonymi;
b) informowanie pośrednie:
   - wewnętrzna sieć urzędowa - serwer,
   - służbowa poczta elektroniczna,
   - system elektronicznego obiegu dokumentów,
   - sieć telefoniczna,
   - tablica ogłoszeń,
   - korespondencja w formie tradycyjnej.

Ponadto informacje zamieszczane są na stronie internetowej i Biuletynie Informacji Publicznej przez osoby wyznaczone do tych zadań.

W ramach prowadzonej edukacji ekologicznej współpracujemy z placówkami oświatowymi, kultury i organizacjami pozarządowymi w zakresie prelekcji, uczestniczenia w komisjach konkursowych wiedzy o środowisku, a także wydawania publikacji o tematyce ekologicznej, dydaktycznej.

Poza współpracą z tymi placówkami, prowadzimy również edukację poprzez stronę internetową RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, gdzie zamieszczane są informacje na temat środowiska, sposobów jego ochrony, a także istniejących na terenie województwa lubuskiego atrakcji przyrodniczych.

Ponadto pracownicy biorą udział w konsultacjach społecznych m.in. przy ustanawianiu planów zadań ochronnych, konferencjach i szkoleniach. Poza tym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim uczestniczy w konferencjach, spotkaniach i imprezach kulturalnych organizowanych na terenie województwa lubuskiego przez różnego typu instytucje.

Kolejną formą komunikacji w relacji Klient - RDOŚ jest cotygodniowy dyżur pracownika, w trakcie, którego Klienci mogą wnieść skargę lub złożyć wniosek. Dyżury odbywają się zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustalenia procedury organizacji przyjmowania, ewidencjonowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Regionalna Dyrekcja jest już rozpoznawalną jednostką o czym świadczy stałe zainteresowanie jej działalnością środków społecznego przekazu. Na bieżąco przygotowywane są odpowiedzi i stanowiska dla przedstawicieli prasy, a także udzielane są wypowiedzi telewizyjne i radiowe.

Chcąc zapewnić Państwu dostęp do informacji o naszej działalności i naszym wpływie na środowisko zapraszamy do zapoznania się z informacjami zawartymi na stronie internetowej www.gorzow.rdos.gov.pl lub do kontaktu z Pełnomocnikiem ds. EMAS: Katarzyną Wojciechowską-Kwintal – telefon: 887 101 281.

10 Informacja o Walidacji i Weryfikacji

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, pismami o znakach : BP-RP.4600.31.2021.AH z dnia 31.05.2021r., BP-EMAS.4600.43.2021.ZK z dnia 10.11.2021r., BP-EMAS.4600.19.2022.MP z dnia 16.03.2022r., BP-EMAS.4600.69.2022MP z dnia 06.06.2022r., Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, otrzymała przesunięcie terminu wymaganej walidacji i weryfikacji do dnia 30 września 2022 r.

11 OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO

RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, jako mała organizacja, korzysta z odstępstwa przewidzianego w art. 7 rozporządzenia EMAS, co oznacza, że uzyskuje walidację deklaracji środowiskowej przez weryfikatora środowiskowego co dwa lata.

Rysunek 5 Oświadczenie weryfikatora środowiskowego

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Biuro Certyfikacji Systemów Zarządzania Polskiego Rejestru Statków S.A. o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS nr PL-V- 0006 akredytowane w odniesieniu do zakresu **84** (kod NACE) oświadcza, że przeprowadziło weryfikację, czy cała organizacja o której mowa w deklaracji środowiskowej organizacji:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim

Adres: ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski

o nr rejestracji: **PL 2.08-003-59**

spełnia wszystkie wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).
Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:
- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w deklaracji środowiskowej odnoszące się do działalności całej organizacji dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Data wydania oświadczenia: **14.09.2022**

Miejsce wydania oświadczenia: **Gdańsk**

PL-V-0006

Przemysław Gałka
Dyrektor Pionu Certyfikacji PRS S.A.

12 SPIS TABEL

TABELA 1 STAN ZATRUDNIENIA W LATACH 2009-2022 7
TABELA 2 OKREŚLENIE CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH ORAZ ZAINTERESOWANYCH STRON. 13
TABELA 3 ASPEKTY ŚRODOWISKOWE 18
TABELA 4 ZNACZĄCE ASPEKTY ŚRODOWISKOWE POŚREDNIE (ZGODNIE Z PRZEGLĄDEM ŚRODOWISKOWYM (KWIECIEŃ 2022 R.) 20
TABELA 5 ROZLICZENIE NAJWAŻNIEJSZYCH CELÓW ZAPLANOWANYCH NA 2022 R. 24
TABELA 6 NAJWAŻNIEJSZE CELE ŚRODOWISKOWE NA 2023 R. ZGODNE Z PLANEM DZIAŁALNOŚCI RDOŚ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM NA ROK 2023. 28
TABELA 7 MIERNIKI REALIZACJI CELÓW ŚRODOWISKOWYCH W LATACH 2016 - 2022. 31
TABELA 8 EFEKTYWNOŚĆ ŚRODOWISKOWA W ZAKRESIE WYDAWANYCH DECYZJI, POSTANOWIEŃ W ODNIESIENIU DO ZNACZĄCYCH ASPEKTÓW POŚREDNICH WYZNACZONYCH W WZŚ 35
TABELA 9 EFEKTYWNOŚĆ ŚRODOWISKOWA W ZAKRESIE WYDAWANIA DECYZJI, POSTANOWIEŃ DLA ZNACZĄCYCH ASPEKTÓW POŚREDNICH WYZNACZONYCH W WPN. 36
TABELA 10 WSKAŹNIK EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ W ODNIESIENIU DO JAKOŚCI WYDAWANYCH DECYZJI. 37
TABELA 11 WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ 38
TABELA 12 WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ – ZUŻYCIE ETYLINY W MG. 41
TABELA 13 WARTOŚĆ WSKAŹNIKÓW EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ – EMISJA CO2, SO2, NOX, PM W KG/ROK. 41
TABELA 14 ODPADY WYTWORZONE W LATACH 2015 – 2022. 43
TABELA 15 WYKAZ PRZYJĘTYCH PLANÓW ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARÓW NATURA 2000 (STAN NA 2022 ROK). 44
TABELA 16 WYKAZ DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH PROWADZONYCH PRZEZ RDOŚ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM W LATACH 2013-2022. 48
TABELA 17. WYKAZ PUBLIKACJI WYDANYCH PRZEZ RDOŚ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM W LATACH 2013-2022. 54

13 SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1 LOKALIZACJA SIEDZIBY RDOŚ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM 6
RYSUNEK 2 SCHEMAT ORGANIZACYJNY RDOŚ W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM 10
RYSUNEK 3 WYNIKI EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ DLA OBSZARÓW NATURA 2000 39
RYSUNEK 4 WYNIKI EFEKTOWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ DLA REZERWATÓW PRZYRODY 39
RYSUNEK 5 OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO 59